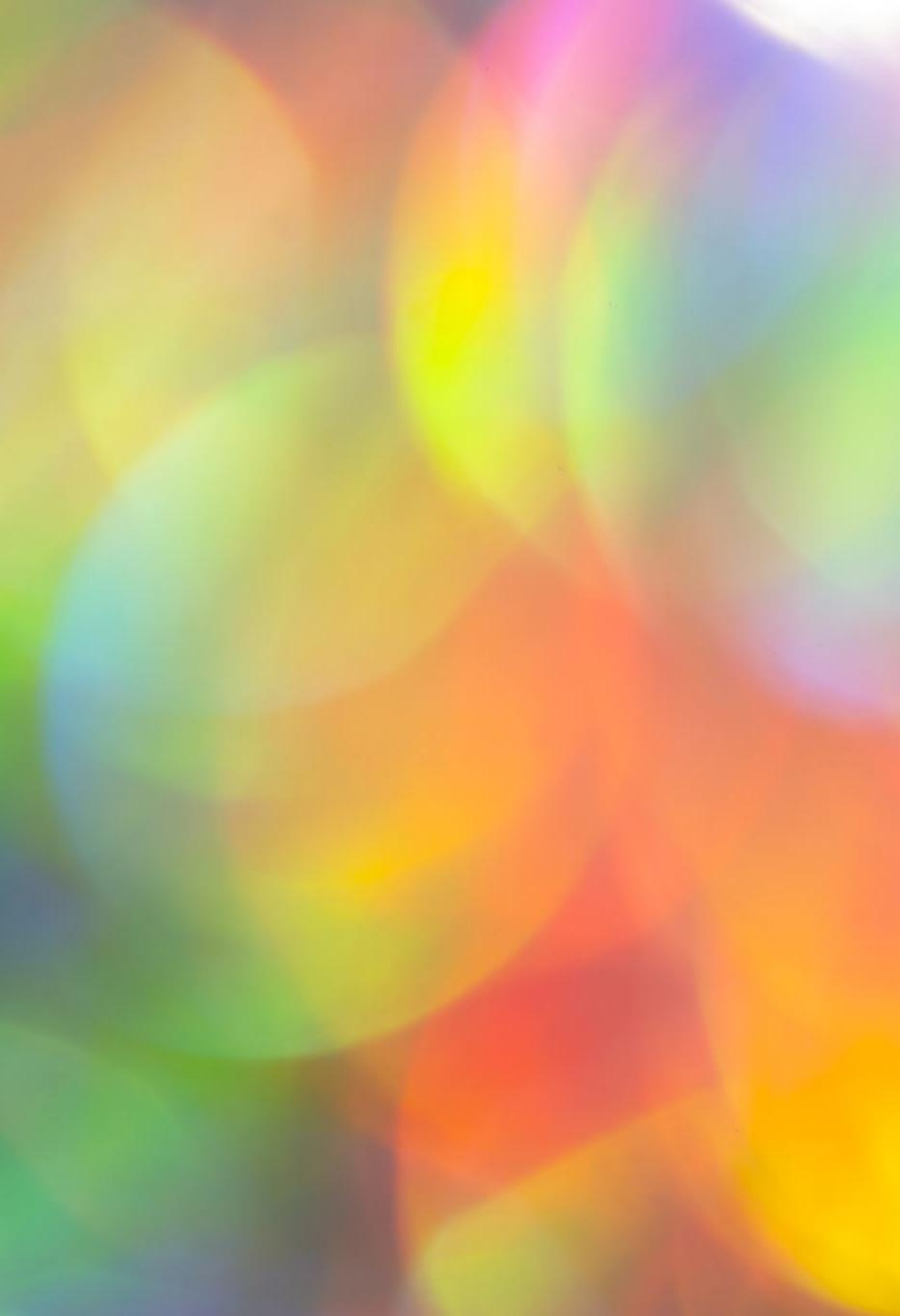

OD DJETETA DO VRHUNSKOG SPORTAŠA

Dr.sc.Pero Kuterovac

DUGOROČNI
PLAN
RAZVOJA
SPORTAŠA
(ENGL.
LONG-TERM
ATHLETE
DEVELOPME
NT, LTAD)

Dugoročni plan razvoja sportaša (engl. *Long-Term Athlete Development*, LTAD) predstavlja sustavni, znanstveno utemeljen pristup koji opisuje kako dijete kroz više razvojnih faza postupno postaje vrhunski sportaš.

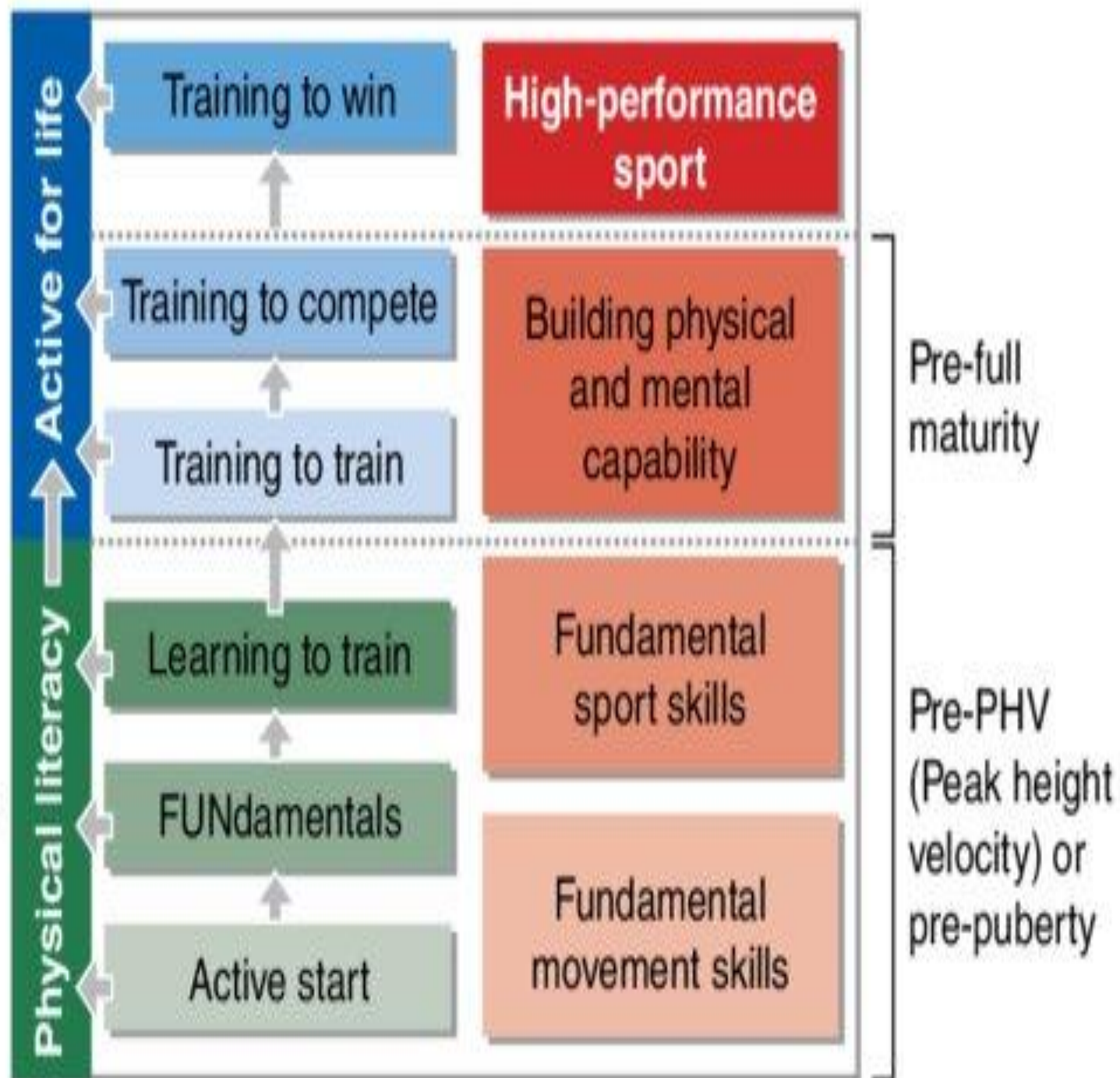
Osnovna ideja LTAD modela jest da se razvoj sporta ne smije temeljiti na ranim rezultatima, već na stvaranju temeljnih motoričkih, psiholoških i taktičkih sposobnosti koje dugoročno vode prema sportskom uspjehu (Balyi & Hamilton, 2004; Lloyd & Oliver, 2012).

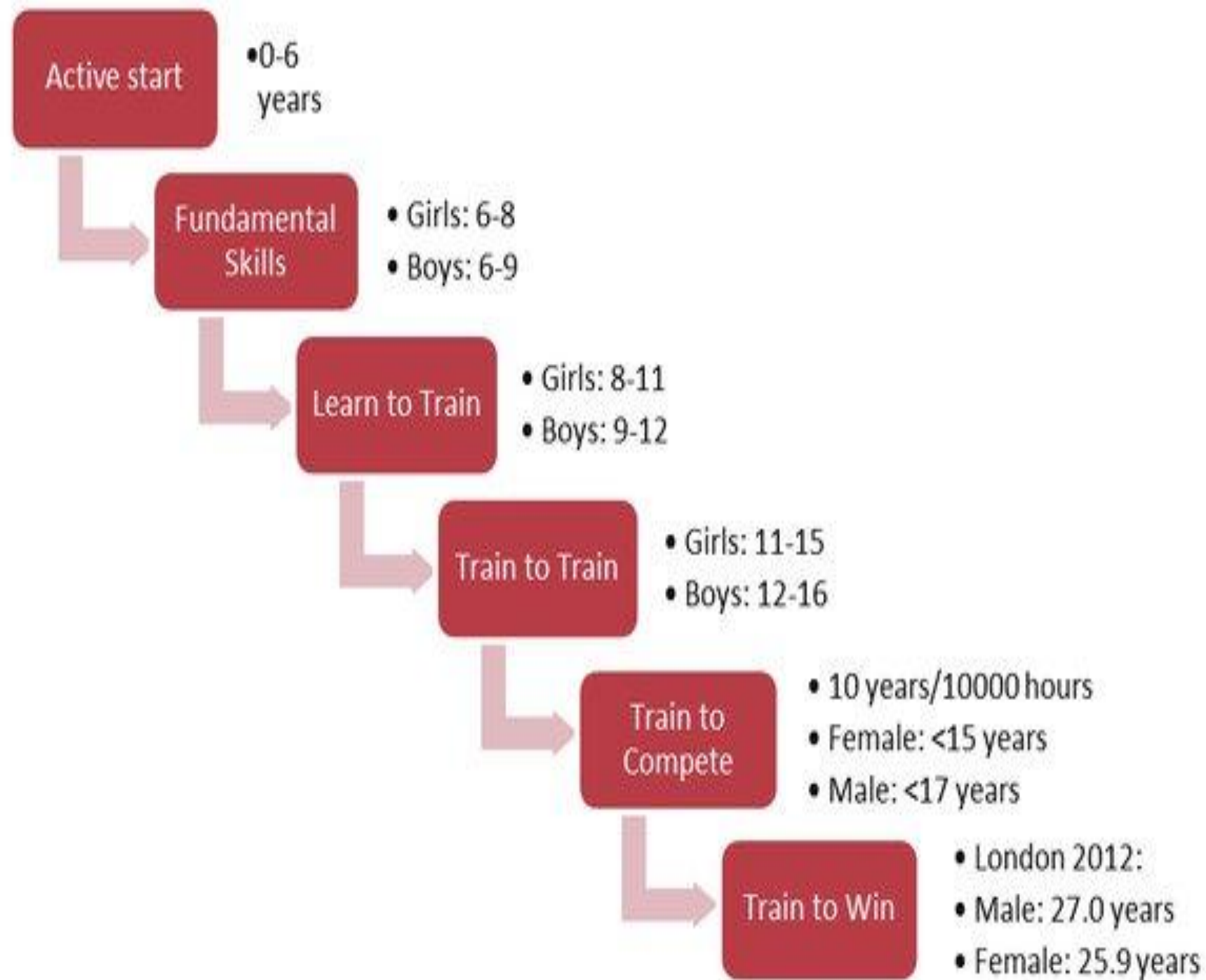
Rani uspjeh u dječjem sportu često je rezultat ranijeg biološkog sazrijevanja, a ne nužno stvarnog talenta (Malina et al., 2015). Zato naglasak treba biti na razvoju sposobnosti, a ne na pobjedi. Sustav koji vrednuje samo kratkoročne rezultate često dovodi do preuranjene specijalizacije, izgaranja i napuštanja sporta u adolescenciji.

Uloga trenera ovdje je ključna: on mora prepoznati faze razvoja, individualne razlike i dugoročne potrebe sportaša, te stvarati okruženje koje omogućava rast, a ne samo rezultat.

Progressive yet non-linear development pathway linked to athlete needs, goals and stage of development and specific to each sport

OSNOVE
DUGOROČNOG
RAZVOJA –
FAZE I NAČELA

Faza	Dob (orijentacijski)	Glavni cilj
1. FUNdamentals	6–9 godina	Razvijanje temeljnih motoričkih vještina kroz igru.
2. Learning to Train	9–12 godina	Usvajanje osnovnih tehničkih elemenata sporta.
3. Training to Train	12–16 godina	Razvoj fizičkih sposobnosti i učenje trening navika.
4. Training to Compete	16–19 godina	Optimizacija izvedbe i taktičko-psihološki razvoj.
5. Training to Win	19+ godina	Maksimalna izvedba na međunarodnoj razini.
6. Active for Life	Bilo kada	Poticati cjeloživotno bavljenje sportom.

1. ACTIVE START – AKTIVNI POČETAK

Dob: do 6 godina

Cilj: razviti ljubav prema pokretu i osnovne motoričke obrasce.

Opis: faza spontanog kretanja i igre; dijete upoznaje svoje tijelo i prostor kroz aktivnosti poput trčanja, skakanja, puzanja i bacanja.

Razvijaju se: koordinacija, ravnoteža, agilnost, motorička kontrola, socijalne vještine.

Trenerske smjernice: kratke, raznolike aktivnosti s elementom igre; uključiti roditelje.

Izbjegavati: strukturirane treninge i fokus na rezultate.

Ključni princip: Pokret kroz igru stvara temelj za cjeloživotnu aktivnost.

Filogenetski (urođeni, evolutivni) motorički obrasci odnose se na urođene motoričke kretnje i gibanja

Strong lumbar

Noggin in neutral position

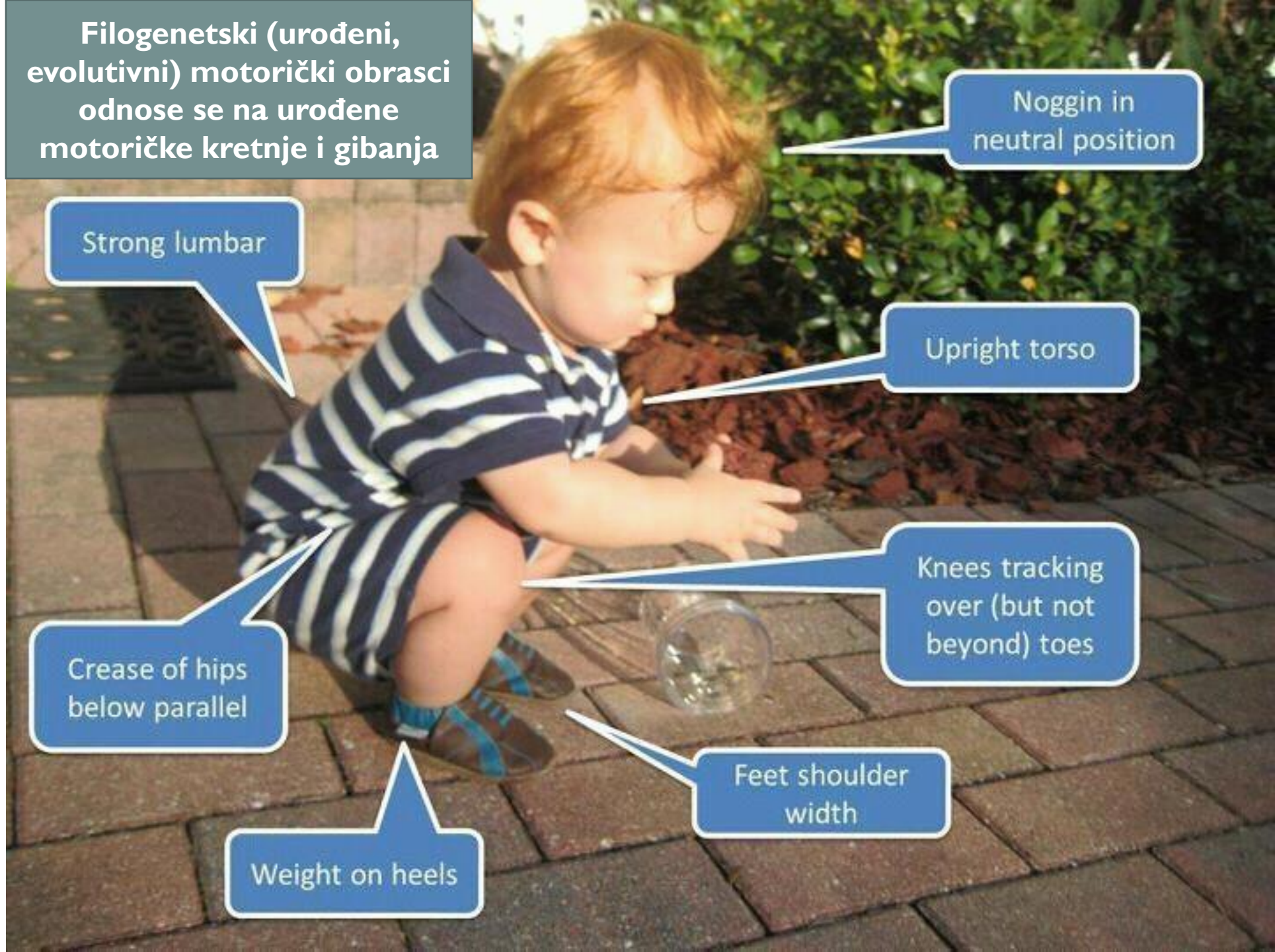
Upright torso

Knees tracking over (but not beyond) toes

Crease of hips below parallel

Feet shoulder width

Weight on heels

2. FUNDAMENTALS - OSNOVE

- Dob: djevojčice 6–8, dječaci 6–9 godina.
- Cilj: razviti osnovne motoričke sposobnosti i pozitivan odnos prema kretanju.
- Opis: djeca kroz igre i različite sportove uče osnovne obrasce kretanja; razvija se koordinacija, brzina, fleksibilnost i timski rad.
- Razvijaju se: koordinacija, ravnoteža, agilnost, ritam, fleksibilnost, preciznost.
- Trenerske smjernice: raznolike aktivnosti, pohvala, pozitivno okruženje, poticanje timskog duha.
- Izbjegavati: ranu specijalizaciju, fokus na natjecanja, kritiku.
- Ključni princip: Zabava i raznolikost stvaraju široku osnovu za buduće uspjehe.

**6-12
godina**

FUNDAMENTALS

Svakodnevna fizička aktivnost, što više sportova

Učenje raznih struktura kretanja

Pozitivno, FUN (zabava) i natjecanje

Opći razvoj

Koordinacija, ravnoteža, brzina reakcije,

Učenje tehnike osnovnih kretanja pri malim brzinama

Prepoznavanje talenata

Nema periodizacije, ali osmišljeni programi

Ljetni i zimski multi-sportski kampovi

FUNDAMENTALS

6-12 godina

Prirodni oblici kretanja (svladavanje prostora, prepreka, otpora, baratanje predmetima)

Tehnika hodanja, trčanja, starta, zaustavljanja, skoka

Reakcija na zvučni, vidni i taktilni podražaj

Dolazak u centralni položaj iz raznih početnih položaja

Bacanja raznih loptica

Koordinacijski poligoni srednjeg intenziteta (aerobni režim rada)

3. LEARN TO TRAIN – NAUČI TRENIRATI

- Dob: djevojčice 8–11, dječaci 9–12 godina.
- Cilj: naučiti tehničke i taktičke osnove te razumjeti principe treninga.
- Opis: 'zlatno doba učenja vještina'; usvajaju se pravilne tehnike i osnovna taktika; trening strukturiran, ali zabavan.
- Razvijaju se: fina koordinacija, brzina reakcije, tehnika pokreta, disciplina.
- Trenerske smjernice: kombinirati individualne i grupne aktivnosti, koristiti demonstraciju i igru.
- Izbjegavati: prevelik broj natjecanja, ranu specijalizaciju, kritiku.
- Ključni princip: Uči kako trenirati, ne samo kako igrati.

4. TRAIN TO TRAIN – TRENIRAJ DA BI TRENIRAO

- Dob: djevojčice 11–15, dječaci 12–16 godina.
- Cilj: razviti fizičke sposobnosti i temelje za specijalizaciju.
- Opis: razdoblje puberteta i bioloških promjena; trening treba biti uravnotežen s fokusom na tehniku, izdržljivost i snagu.
- Razvijaju se: aerobna izdržljivost, mišićna snaga, brzina, stabilnost, mentalna otpornost.
- Trenerske smjernice: planirati prema biološkoj dobi, uključiti kondicijski trening, naglasiti važnost odmora.
- Izbjegavati: preopterećenje i ignoriranje razlika u razvoju.
- Ključni princip: Fizički i mentalni temelj za vrhunski sport.

5. TRAIN TO COMPETE – TRENIRAJ ZA NATJECANJE

- Dob: djevojčice 15–21, dječaci 16–23 godine.
- Cilj: usavršiti specifične vještine i razviti natjecateljski mentalitet.
- Opis: trening strukturiran i usmjeren na performanse; primjenjuje se periodizacija i psihološka priprema.
- Razvijaju se: specifična izdržljivost, snaga, brzina, taktička zrelost.
- Trenerske smjernice: individualizirati pristup, uključiti mentalni trening i prehranu.
- Izbjegavati: fokus samo na rezultat, zanemarivanje oporavka.
- Ključni princip: Treniraj kako bi pobjeđivao, ali uči iz svakog iskustva.

6. TRAIN TO WIN – TRENIRAJ ZA POBJEDU

- Dob: elitni sportaši (18+).
- Cilj: maksimizirati performanse i održati vrhunske rezultate.
- Opis: faza vrhunskog sporta; trening individualiziran, temeljen na znanstvenim principima; maksimalna fizička i mentalna priprema.
- Razvijaju se: specifična snaga, brzina, mentalna čvrstoća, otpornost na stres.
- Trenerske smjernice: multidisciplinarni tim, analitičko praćenje, planiranje forme.
- Izbjegavati: pretreniranost i zanemarivanje odmora.
- Ključni princip: Ova faza donosi vrhunske rezultate i održiv uspjeh.

7. ACTIVE FOR LIFE – AKTIVNI CIJELI ŽIVOT

- Dob: nakon završetka karijere.
- Cilj: održati tjelesnu aktivnost i zdrav način života.
- Opis: sportaši prelaze u rekreativne aktivnosti, trenerstvo ili promotorski rad; sport ostaje dio života.
- Razvijaju se: tjelesna forma, mentalna dobrobit, socijalna uključenost.
- Trenerske smjernice: promicati zabavne aktivnosti, poticati sudjelovanje u zajednici.
- Izbjegavati: potpuni prekid aktivnosti i pasivnost.
- Ključni princip: Sport nije faza – sport je stil života.

ZAKLJUČAK

- LTAD model omogućuje razvojno primjeren i dugoročan pristup sportu.
- Prednosti:
  - - Sustavan napredak kroz faze razvoja
  - - Prevencija pretreniranosti i ozljeda
  - - Dugoročna motivacija i zdrav odnos prema sportu
- Sportaš se ne stvara za sezonu, nego za život.

OSNOVE DUGOROČ NOG RAZVOJA – FAZE I NAČELA

Ključno načelo LTAD-a jest **individualizacija** — svaki sportaš ima svoj biološki ritam razvoja. Stoga isti plan treninga ne može imati jednak učinak na dvoje djece istih godina. Osim toga, fizičke, kognitivne i emocionalne sposobnosti razvijaju se različitom brzinom (Côté & Vierimaa, 2014).

Trener mora razumjeti tzv. **kritične periode trenabilnosti** – razvojne faze u kojima tijelo ima pojačanu osjetljivost na određene vrste treninga (npr. koordinacija prije puberteta, snaga nakon puberteta). Pravilno iskorišteni, ti periodi omogućuju optimalan razvoj bez preopterećenja.

Reference:

Balyi, I., & Way, R. (2018). *Long-Term Athlete Development 2.0*.

Côté, J., & Vierimaa, M. (2014). *The developmental model of sport participation: 15 years after its first conceptualization*. Science & Sports.

KLJUČNA PORUKA:

„Djeca nisu mini-odrasli – njihov razvoj zahtijeva dugoročno planiranje i strpljenje.“

Reference:

Balyi, I., & Hamilton, A. (2004). *Long-Term Athlete Development: Trainability in Childhood and Adolescence*.

Lloyd, R. S., & Oliver, J. L. (2012). *The youth physical development model: a new approach to long-term athletic development*. *Strength & Conditioning Journal*.

Malina, R. M., et al. (2015). *Maturity-associated variation in sport performance*. *European Journal of Sport Science*.

PRAVILO 10 GODINA I PRAVILO 10 000 SATI TRENINGA

*Povezanost s modelom LTAD (Long-Term Athlete
Development)*

ŠTO SU
'PRAVILO
10
GODINA' I
'PRAVILO
10 000
SATI'?

- Pravilo 10 godina – ideja da je potrebno najmanje 10 godina sustavnog treninga za postizanje vrhunske izvedbe (Ericsson, 1993).
- Pravilo 10 000 sati – popularizirano kroz knjigu 'Outliers' (Gladwell, 2008); pretpostavlja da je potrebno oko 10 000 sati namjernog treninga za ekspertizu.

POVEZANOST S LTAD MODELOM

Model LTAD koristi sličnu logiku kao i 'pravilo 10 godina'.

LTAD predviđa da razvoj sportaša do vrhunske razine traje 8–12 godina, ovisno o sportu i individualnim faktorima.

SUVREMENI POGLED I KRITIKE

- Pravilo 10 000 sati nije univerzalno – postoje velike individualne razlike.
- Kvaliteta treninga važnija je od količine.
- Rana raznolikost sportova može pomoći u dugoročnom razvoju.
- Psihološki, socijalni i okolišni faktori snažno utječu na uspjeh.
- Zaključak: pravilo 10 godina i 10 000 sati korisne su smjernice, ali ne apsolutna formula za uspjeh.

KLJUČNE REFERENCE

Ericsson, K.A., Krampe, R.T., & Tesch-Römer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychological Review*.

Gladwell, M. (2008). *Outliers: The Story of Success*.

Baker, J., & Young, B. (2014). 20 years later: Deliberate practice and expertise in sport.

Macnamara, B. N., Hambrick, D. Z., & Oswald, F. L. (2016). Deliberate practice and performance in sports: A meta-analysis.

DUGOROČNI RAZVOJ MLADOG SPORTAŠA (LTAD) I ALTERNATIVNI MODELI

Pregled najvažnijih teorijskih pristupa razvoju sportaša

UVOD

LTAD (Long-Term Athlete Development) model pruža okvir za planiranje dugoročnog razvoja mladih sportaša.

Istraživanja pokazuju da postoje i drugi modeli koji nude šire ili alternativne perspektive – uključujući

psihološke, socijalne i organizacijske dimenzije razvoja sportaša.

FTEM MODEL

- Razvio ga je Australian Institute of Sport. Četiri faze: Foundation, Talent, Elite, Mastery. Obuhvaća sve razine, od početnika do vrhunskih sportaša.

DMSP
(DEVELOPMENTAL
MODEL OF SPORT
PARTICIPATION)

- Model Côtéa i Fraser-Thomasa.
Naglašava važnost igre i sudjelovanja
u više sportova u ranoj dobi. Faze:
Sampling, Specializing, Investment.

PDM
(PERSONAL
DEVELOPMENT
MODEL)

- Fokusira se na razvoj osobnih i socijalnih vještina kroz sport, ne samo fizičkih sposobnosti.

HOLISTIČKI MODEL RAZVOJA SPORTAŠA

- Cjelovit pristup koji uključuje fizički, psihološki, socijalni i emocionalni razvoj sportaša.

TDE (TALENT DEVELOPMENT ENVIRONMENT)

- Usmjeren na kvalitetu okruženja (treneri, podrška, organizacijska kultura i komunikacija).

USPOREDNA TABLICA MODELA

MODEL	FOKUS	KLJUČNE FAZE	GLAVNA PREDNOST
LTAD	Biološki i fiziološki razvoj	7 faza (FUNdamentals → Active for Life)	Strukturno jasan i fiziološki temeljen
FTEM	Široki razvoj i povratak u sport	4 razine	Fleksibilan, primjenjiv na sve dobi
DMSP	Sudjelovanje i užitek	3 faze	Podržava raznolikost sportova
PDM	Osobni i socijalni razvoj	Nema fiksne faze	Razvija životne vještine
Holistički model	Cjelovit pristup	-	Uključuje mentalno zdravlje i ravnotežu
TDE	Okruženje razvoja talenta	-	Naglašava sustavnu podršku i kulturu

ZAKLJUČAK

Alternativni modeli poput FTEM, DMSP, PDM, Holističkog i TDE nadopunjuju LTAD pristup.

Integracijom više modela moguće je stvoriti učinkovitiji, individualiziran sustav razvoja mladih sportaša koji uzima u obzir fizičke, psihološke i socijalne čimbenike.

SENZITIVNE FAZE RAZVOJA

RAST I RAZVOJ

RAST: anatomske i
fiziološke promjene

RAZVOJ: psihološka
zbivanja i poboljšanje
osjetnih i motoričkih
sposobnosti

Temelj dugoročne
sportske pripreme jest
uvažavanje specifičnosti
rasta i razvoja!

ZAKONITOSTI RASTA DJETETA

1

Intenzitet rasta pojedinih segmenata tijela i organa nije jednak.

2

Rast nije linearan već pokazuje razdoblja bržeg i sporijeg intenziteta.

3

Organi tijekom razvoja ne povećavaju samo svoju masu, nego mijenjaju i svoju strukturu.

ZAKONITOSTI
RASTA
DJETETA

Pojedini organski sustavi razvijaju se brže, drugi sporije. Tako na primjer kostur raste do 23 godine života, dok se mišićje razvija do 40 godine života.

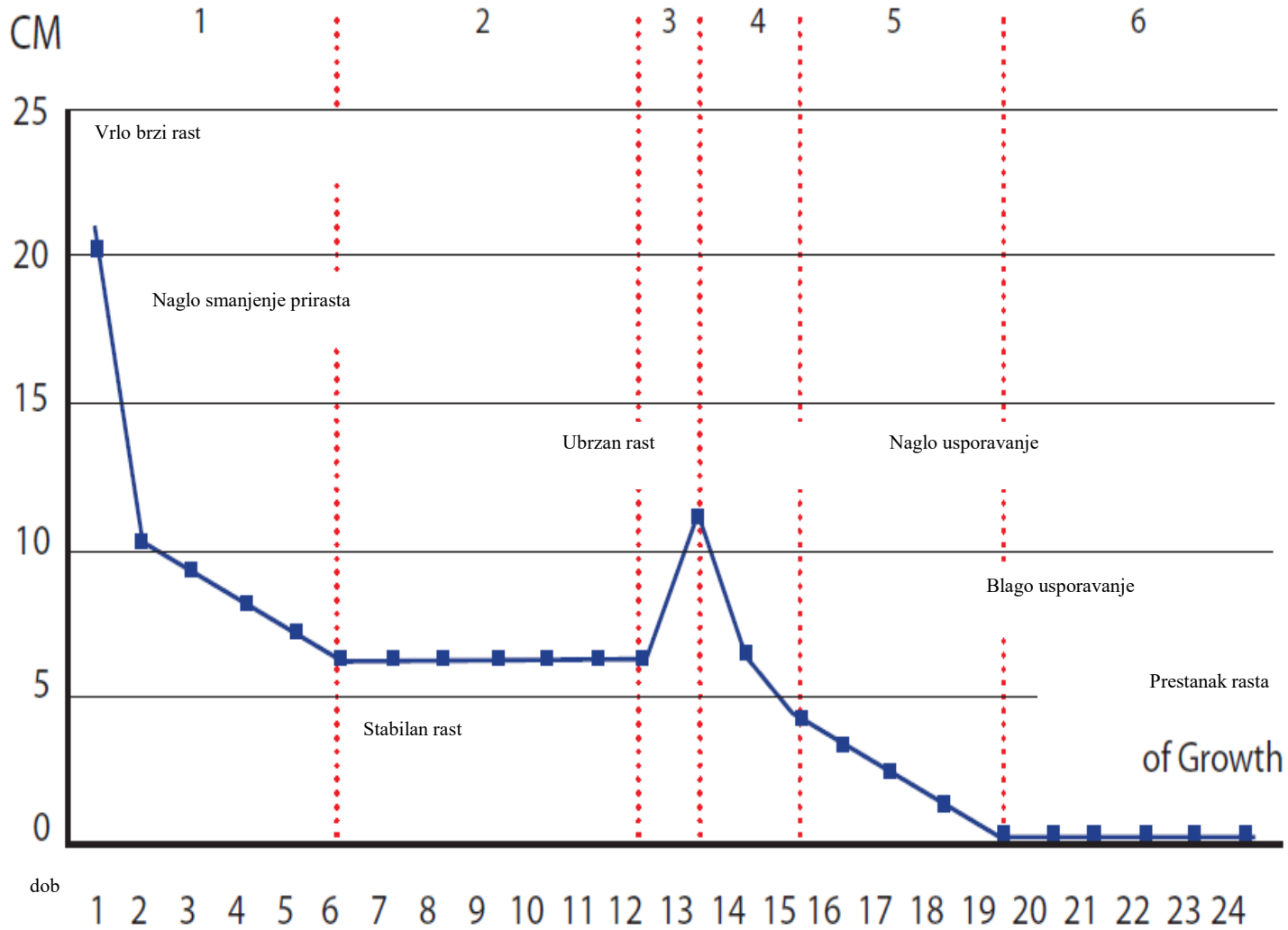

U nekim je periodima posebno naglašen rast u visinu dok je u nekim posebno naglašen rast u širinu.

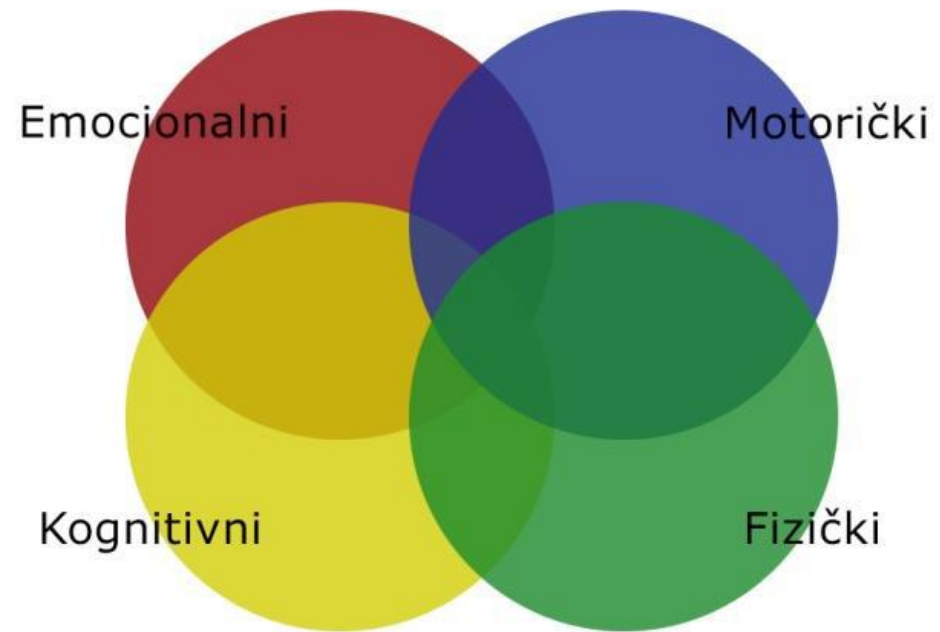
FAZE RASTA I RAZVOJA DJEČAKA (MEDVED, 1987.)

I faza	Ubrzani rast	Od rođenja do 3 godine života
II faza	Usporeni rast	Od 4 do 13 godine života
III faza	Ubrzani rast	Od 13 do 17 godine života
IV faza	Usporeni rast	Od 17 godine do završetka rasta

PRIRAST U VISINU TIJEKOM ODRASTANJA (BALYI & WAY, 2011).

INTERAKCIJA
4 REGIJE
LJUDSKOG
RAZVOJA
(PAYNE,
LARRY D.,
2012)

MOTORIČKI RAZVOJ.

Razvoj motorike, kao i organizma u cijelini,

ne teče ravnomjerno.

Odavno je primjećeno da je razvoj

skokovit.

Postoje periodi u razvoju kada se pojedine motoričke sposobnosti ubrzano razvijaju da bi zatim nastupili periodi usporenijeg rasta ili stagnacije.

MOTORIČKI RAZVOJ DJETETA

Nadalje, Neljak (2009)
navodi osnovne
motoričke sposobnosti
koje se mogu razvijati u
predškolskoj dobi, a to su:

1. Koordinacija

2. Ravnoteža

3. Opća preciznost

4. Opća snaga

5. Opća izdržljivost

6. Fleksibilnost

7. Brzina reakcije na
zvučne i vizualne
podražaje

U stručnoj literaturi, periodi u kojima specifični uticaji na organizam izazivaju pojačanu reakciju, i u kojima se kao rezultat te reakcije mogu dobiti optimalni efekti, nazivaju se

"senzitivnim periodima".

- Onaj dio (faza) senzitivnog perioda u kome mora doći do stimulacije ako hoćemo da postignemo željene razvojne efekte naziva se

Kritični period

To znači da svaki senzitivni period nije i kritični, ali je kritični period (faza) uvijek senzitivni.

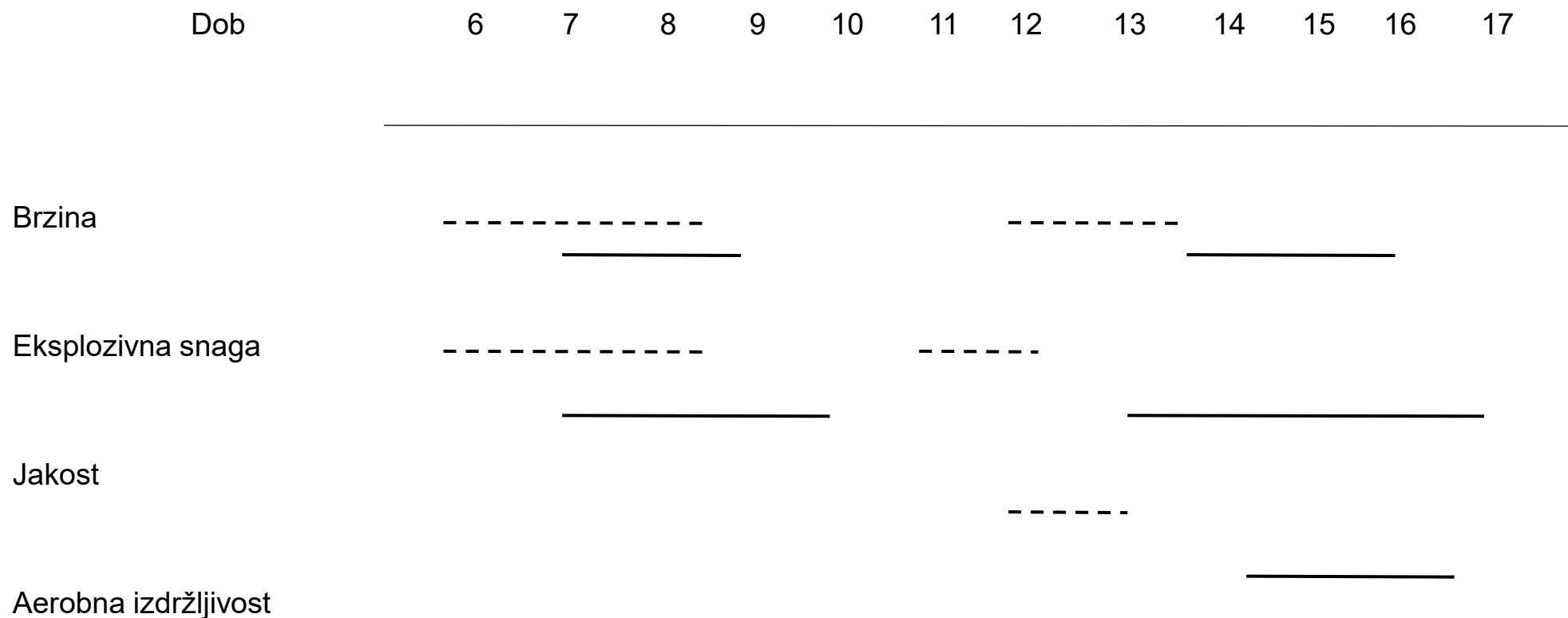
PERIODIZACIJA DUGOROČNOG PROGRAMA TRENINGA (Bompa, 2001)

			UZRAST																		
			6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	25	30
FAZE TRENINGA			INICIJACIJA					SPORTSKO OBLIKOVANJE				SPECIJALIZACIJA			VRHUNSKA IZVEDBA						
USVAJANJE VJEŠTINA		TEHNIČKO					PRAVILA IGRE / JEDNOSTAVNA TAKTIKA						SLOŽENA TAKTIKA								
		TAKTIČKO	TEMELJNE VJEŠTINE						AUTOMATIZACIJA				USAVRŠAVANJE								
TRENING	KOORDINACIJA		JEDNOSTAVNA						SLOŽENA				USAVRŠAVANJE								
	FLEKSIBILNOST		UKUPNA									SPECIFIČNA			ZADRŽAVANJE						
	SPRETNOST															ZADRŽAVANJE					
	BRZINA																				
	IZDRŽLJIVOST	AEROBNA																	ZADRŽAVANJE		
		ANAEROBNA																			
	JAKOST	ANATOMSKA ADAPTACIJA																			
		MIŠIĆNA IZDRŽLJIVOST																			
		SNAGA																			
		MAKSIMALNA JAKOST																			
NATJECANJA	ZABAVNA																				
	LOKALNA																				
	REGIONALNA																				
	DRŽAVNA																				
	MEĐUNARODNA																				

“Senzibilne” faze za razvoj kondicijskih sposobnosti
(modificirano prema Hahn, 1986):
”Svaka dimenzija ima svoje najbolje vrijeme za razvoj”

BR OJ	KONDICIJSKE SPOSOBNOSTI	SP OL	DOBNE KATEGORIJE						
			5-8	8-10	10-12	12-14	14-16	16-18	18-20
1	MAKSIMALNA SNAGA	M							
		Ž							
2	BRZINSKO EKSPLOZIVNA SNAGA	M							
		Ž							
3	SNAGA - IZDRŽLJIVOST	M							
		Ž							
4	AEROBNA IZDRŽLJIVOST	M							
		Ž							
5	ANAEROBNA IZDRŽLJIVOST	M							
		Ž							
6	REAKCIONA BRZINA	M							
		Ž							
7	ACIKLIČKA MAKSIMALNA BRZINA	M							
		Ž							
8	CIKLIČNA MAKSIMALNA BRZINA	M							
		Ž							
9	GIBLJIVOST - FLEKSIBILNOST	M							
		Ž							

Dob u kojoj dolazi do ubrzanog poboljšanja nekih motoričkih sposobnosti (dječaci: puna linija, djevojčice: isprekidana linija), (Viru, 1998).

PREGLED PRIMJERENIH TIPOVA TRENINGA ZA SPORTAŠE OD 6 DO 12 GODINA STAROSTI (Jan Olbrecht)

Training Contents and Age:

(start 6 - 8 yrs)

1. Initiation & Technique "Enjoy Swimming"

(duration 4 yrs)

Priorities

7 8 9 10 11 12 Years

Non-specific

-> Agility and Rhythm

-> Motor Intelligence

=>

-> Reaction Time

-> Callisthenics

=>

-> General Endurance

=>

Specific

-> Agility

=>

-> **!!! Swimming !!!** Technique

=>

-> Aerobic Capacity

=>

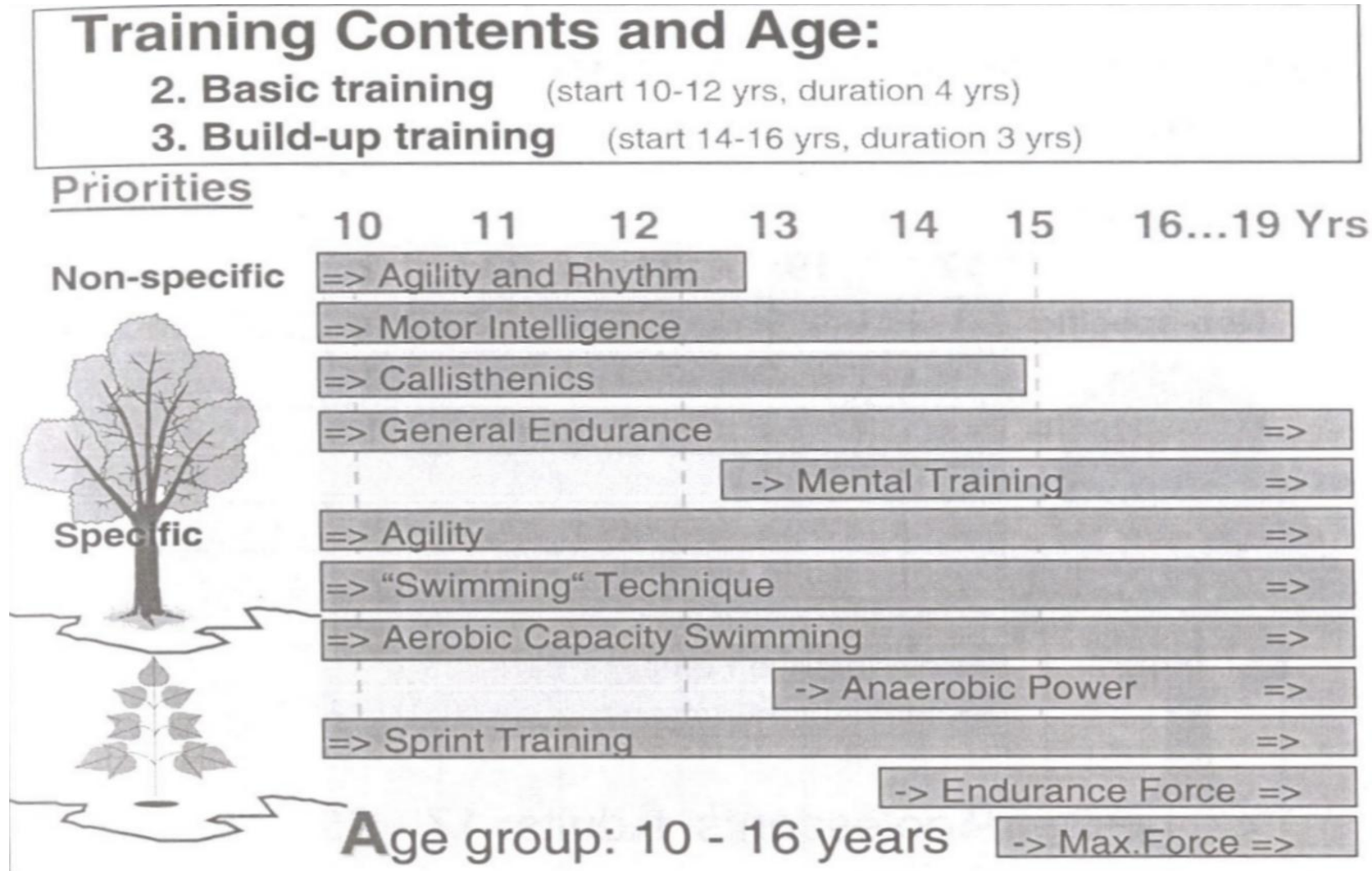
-> Sprint Training

=>

Children 6 - 12 years

PREGLED PRIMJERENIH TIPOVA TRENINGA ZA SPORTAŠE DO 16 GODINA STAROSTI (Jan Olbrecht)

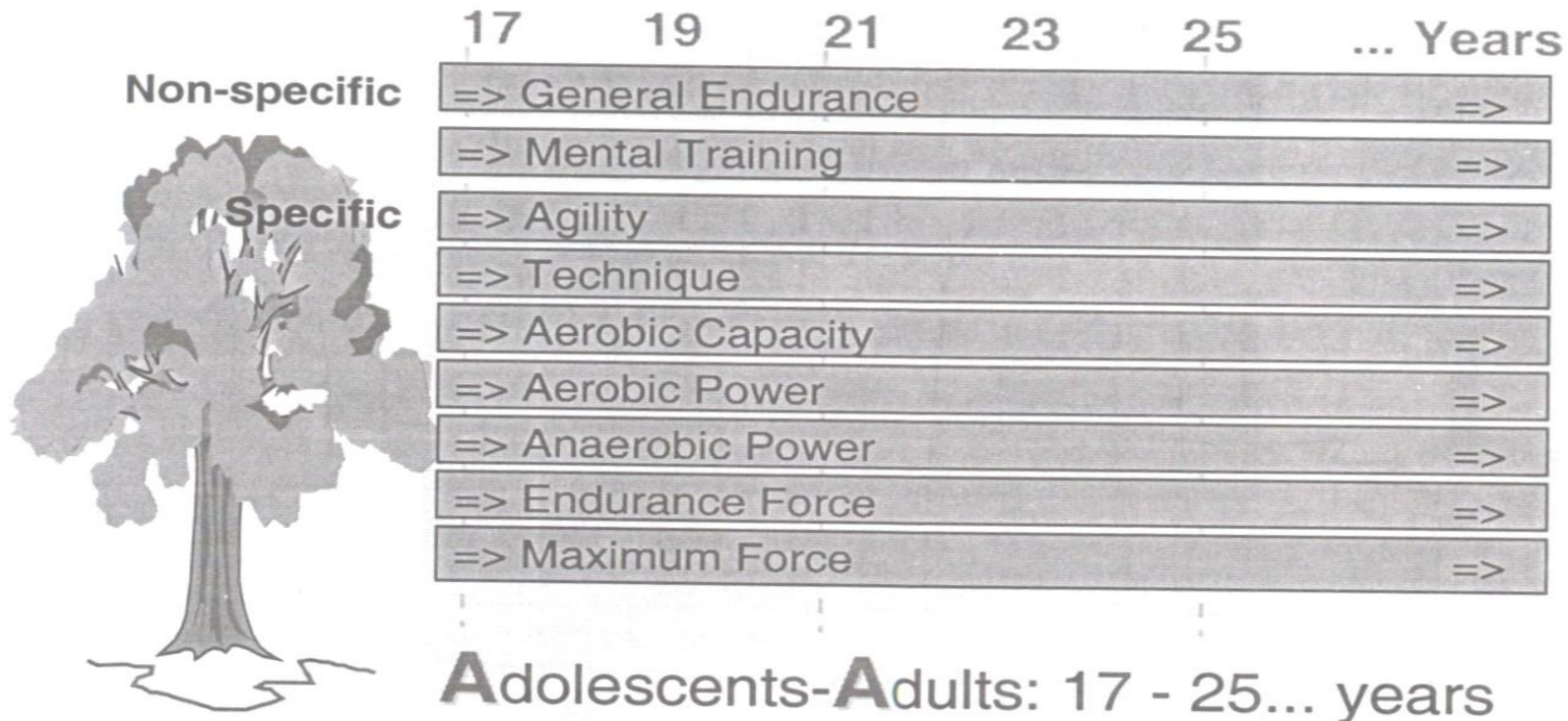

PREGLED PRIMJERENIH TIPOVA TRENINGA ZA SPORTAŠE OD 17 GODINA STAROSTI (Jan Olbrecht)

Training Contents and Age:

4. Top level training (start 17-19 yrs, duration >4 yrs)

Priorities

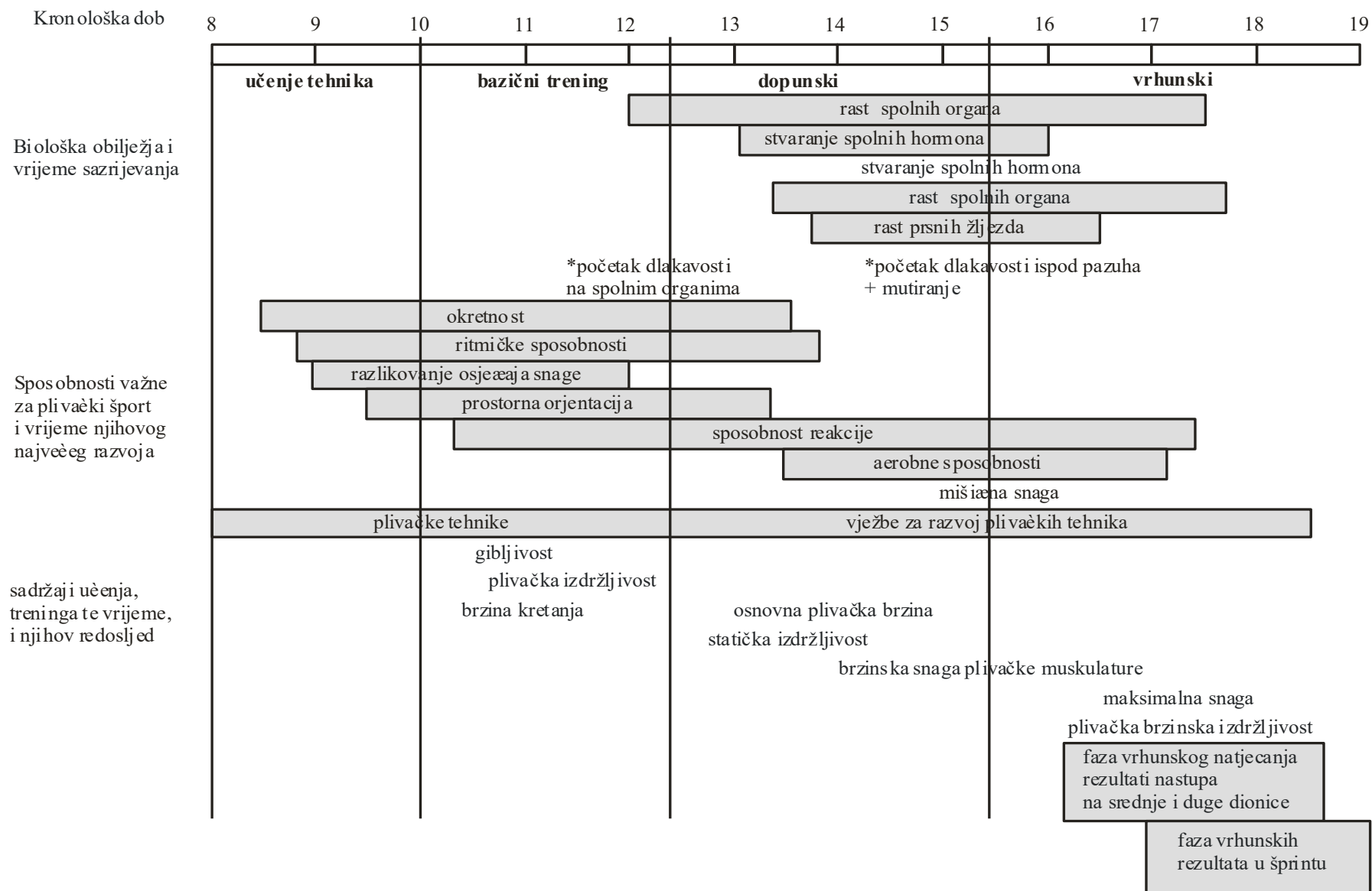
Senzitivne faze u djevojčica (svjetlo osjenčano) i dječaka (tamno osjenčano) (Issurin, 2008; prema Meinel i Schnabel, 1976, Martin, 1980 i Volkov, 1986, prema Milanović i sur., 2010)

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Opća koordinacija												
Fleksibilnost												
Brzina (frekvencija pokreta)												
Brzina (vrijeme reakcije)												
Eksplozivna jakost (skok u dalj i vis)												
Maksimalna jakost												
Izdržljivost u jakosti												
Aerobna izdržljivost												

DOB ZA POČETAK TRENINGA ODREĐENIH SPOSOBNOSTI (Medved, 1987.)

SPOSOBNOSTI	GODINE STAROSTI							
	5. - 8.	9. - 10.	11. - 12.	13. - 14.	15. - 16.	17. - 18.	19. - 20	20 +
KOORDINACIJA	**	***	***	***	***			
FLEKSIBILNOST	**	**	**	***				
BRZINA		*	*	*	**	***		
AEROBNE SPOSOBNOSTI	*	*	*	**	**	***		
ANAEROBNE SPOSOBNOSTI					*	**	***	
EKSPLOZIVNA SNAGA			*	*	**	***		
MAKSIMALNA JAKOST					*	**	***	
SNAŽNA IZDRŽLJIVOST					*	**	***	

SADRŽAJI TRENINGA OVISNO O DOBI SPORTAŠA (Platonov, 1989)

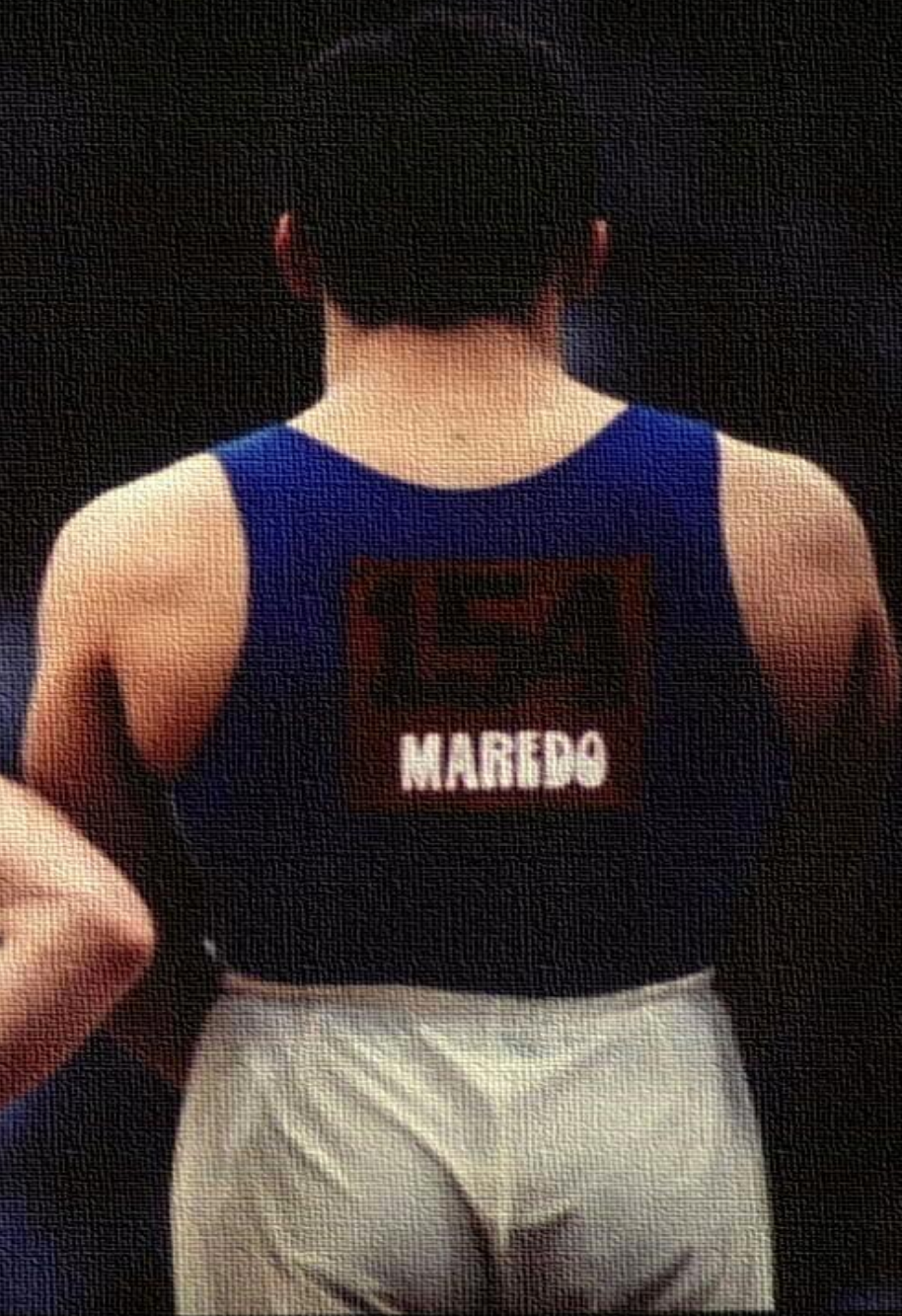
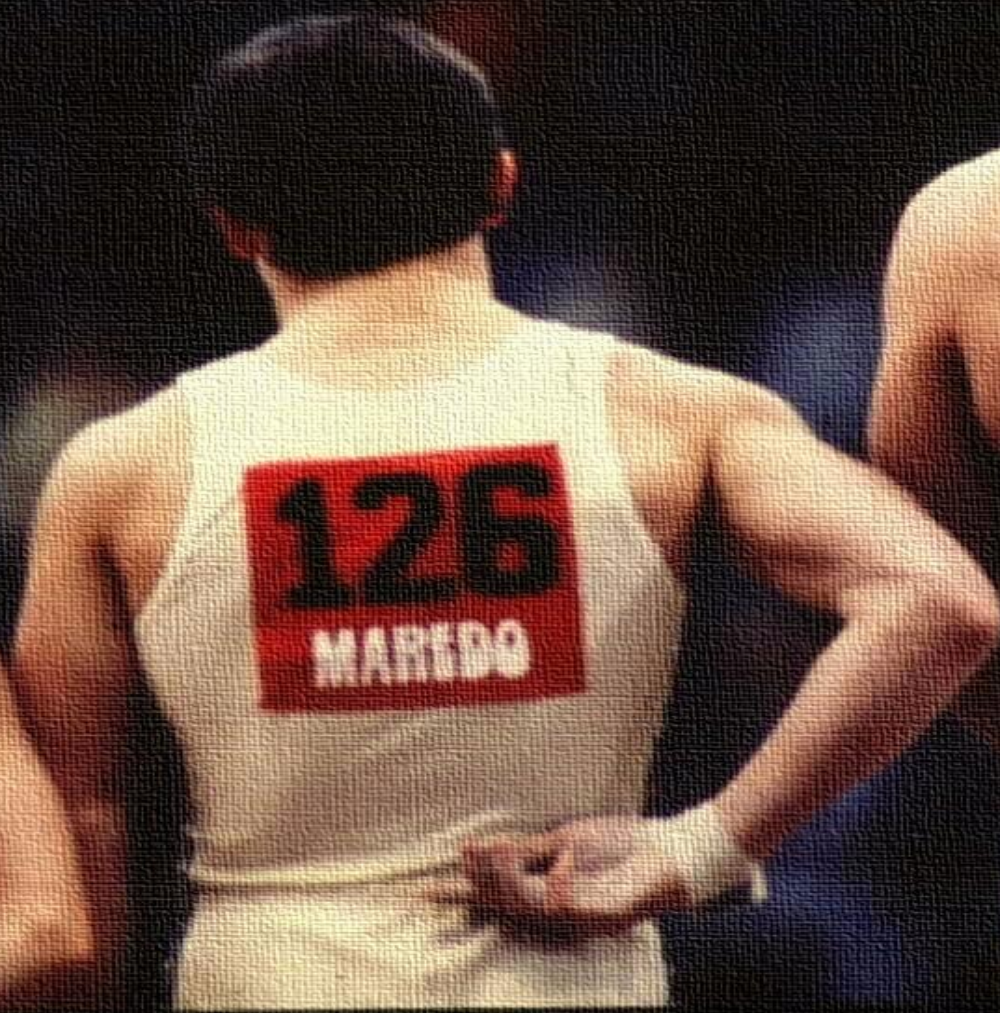
Sposobnost	6–9 g. (rana školska)	9–12 g. (pred-pubertet)	Oko PHV (12-15g.)	15-18g. Post-PHV (kasna adolescencija)	Ključne napomene / reference
Koordinacija	↑ osjetljivost kroz bogatu igru: hvatanje, bacanje, skokovi, ritam, promjene smjera	i dalje ↑ – složeniji obrasci i sport-specifična koordinacija	održavati kvalitetu (rast može “nespretnošću” narušiti kontrolu)	napredni obrasci i specifična vještina	Rani i raznoliki FMS povezani s kasnijom kompetencijom; nema “zatvaranja prozora”. (PMC)
Ravnoteža	↑ osjetljivost : statička i dinamička (grede, jednon. oslonac)	↑ uz izazov (nestabilne podloge, skok–doskok)	održavati (rast mijenja polugu/težište)	specifičnost sporta (akro, gimn.)	Ranim godinama brzi dobici; ali trenabilna cijelo vrijeme. (PMC)
Brzina (reakcija, ubrzanje)	kratki sprintovi/igre (tag) – tehnika	Često ↑ za kratke sprinteve i frekvenciju koraka	tehničko usavršavanje, kratke eksplozivne dionice	veći volumeni, sprint mehanika, start/ACC/MaxV	Fiksni “prozori brzine” iz LTAD-a su upitni; sprint je trenabilan prije i poslije PHV. (Lippincott Journals)
Fleksibilnost	prirodno veća – uvoditi kontroliranu mobilnost i bazno istezanje	održavanje i ciljano na restrikcije	rast često smanjuje fleksibilnost → mobilnost + snaga kroz opseg	specifična fleksibilnost (sport-spec.)	Nema dokaza da postoji “jedini prozor”; bolje govoriti o kontinuiranoj mobilnosti zglobova uz kontrolu. (Lippincott Journals)
Mobilnost (aktivni opseg)	učenje položaja (duboki čučanj, iskorak)	progresije s kontrolom (ekspanzija opsega kroz snagu)	prioritet zbog ubrzanog rasta (regresije kompenzirati)	specifični deficiti po sportu	Mobilnost je najstabilnije trenabilna uz kombinaciju snage + položaja. (Athletic Performance Academy)
Stabilnost (trupa/oba pojasa)	osnovni anti-pokreti (anti-rot, anti-fleks) kroz igru	progresije (nosači, viseći, jednon.)	održavati kvalitetu uz duže poluge	snažne, opterećene varijante	YPD: sve kvalitete trenabilne – razvijati postepeno, tehnički. (Athletic Performance Academy)
Jakost (strength)	učenje tehnike s vlastitom težinom, med. lopta	postepeni otpor (gume, šipka s tehnikom): 2–3×/tj	oko/poslije PHV često ubrzani dobici (horm., poluge) – i dalje tehnički fokus	sustavniji RT, periodizacija	Otporni trening je siguran i učinkovit za djecu/adolec. uz stručni nadzor. Nema “kasno je” prozora. (PubMed)
Snaga (power)	skok-igre, bacanja male med. lopte	tehnika + elastičnost (hop, pog, med-lopta)	pliometrija niskog-srednjeg impakta	olimpijske varijante/derivati, napredna pliometrija	Snaga je derivat jakosti + brzine; dobici rastu kad raste i jakost, često oko i nakon PHV. (Athletic Performance Academy)
Izdržljivost (aerobna)	velika spontana aktivnost; igre intervalnog tipa	učiti ritam trčanja/vožnje/plivanja	paziti na volumen tijekom sporta (umor/mehanika)	veći planirani volumeni/intervali	Nema nužnog “prozor-efekta”; postupno dozirati, izbjegavati monotoniju. (PMC)
Preciznost (ciljanje, kontrola udarca)	↑ osjetljivost : širok repertoar manipulativnih vještina	složeniji zadaci (varijabilnost, promjenjive mete)	održavati (rast može privremeno narušiti finoću)	specifičnost sporta, pod pritiskom	Dio koordinacije/vještine; rano i raznoliko učenje je korisno, ali trenabilno cijelo vrijeme. (PMC)

BIOLOŠKA V KRONOLOŠKA DOB

BIOLOŠKA I KRONOLOŠKA DOB

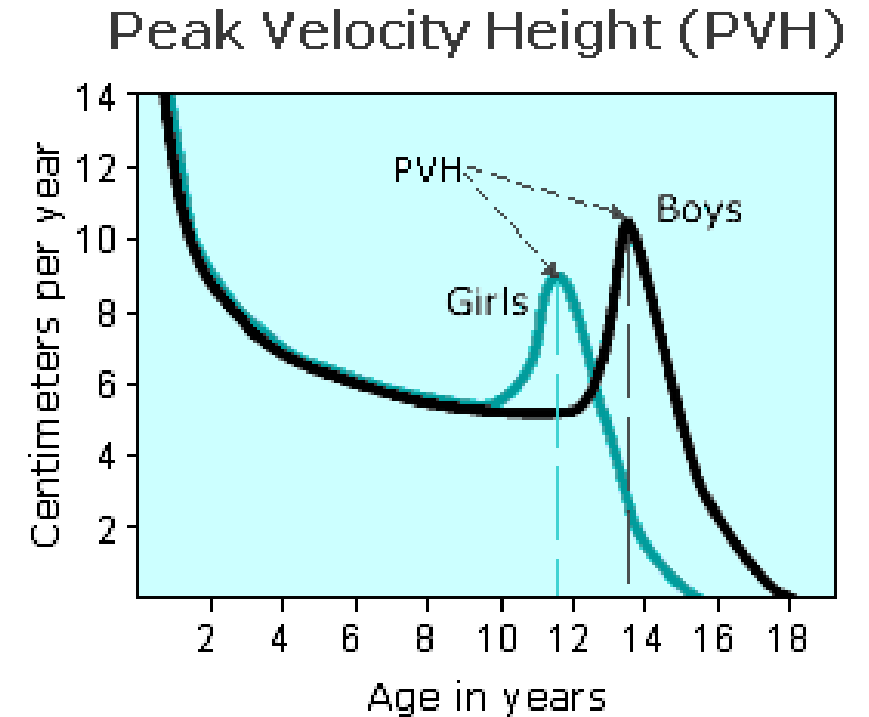
Treba poštivati činjenicu da postoje velike razlike između djece koja ranije i kasnije sazrijevaju. Dijete koje je akcelerant će pokazati veći napredak, ali često gledajući dugoročno dijete koje kasnije sazrijeva može postati bolji sportaš.

Ne treba žuriti s donošenjem brzih odluka, te treba svoj djeci osigurati najbolji dugoročan program treninga

KAKO PROCIJENITI KRONOLOŠKU I BIOLOŠKU DOB

- Jedno praktično rješenje je koristiti početak vrha brzine rasta (PHV), koja je pod utjecajem genetike i okolišnih čimbenika (klimatski, kulturni i društveni), kao referentna točka za planiranje trenažnih procesa.

PVH (PEAK VELOCITY HEIGHT)

je točka u razvoju djeteta kada ono dostiže svoju maksimalnu stopu rasta. Prosječna dob za dostizanje PVH je 12 godina za djevojčice i 14 godina za dječake. Maksimalni prirast težine obično slijedi ubrzo nakon PVH.

Većina djevojaka dobivaju svoj prvi menstrualni ciklus otprilike godinu dana nakon PVH.

Koristeći jednostavna mjerenja (stojeća visina i sjedeća visina) PHV se može lako pratiti te poštujući kriterije optimizirati trenažne procese na način individualnog pristupa svakom djetetu te sukladno tome razvijati performance djeteta.

*BIOLOŠKA
ZRELOST
TABLICA 3.
PROCJENA
BIOLOŠKE
ZRELOSTI
(MOTILJSKOJ I
SUR., TIMAKOVA,
BELJAKOV, 76.)*

Nivo	faza	muški	Ženske
1		Bez vanjskih znakova spolnog sazrijevanja	Bez vanjskih znakova spolnog sazrijevanja
2	I	Povećanje testisa i spolnog organa, promjena glasa	Natečene bradavice kao pupoljak, pojava pojedinačnih dlaka na pubisu
		pojava pojedinačnih dlaka na pubisu	
3		Rast spolnog organa, nabubrena bradavice	Formiranje grudi kao pupoljak, pojava ravnih dlaka na pubisu
		pojava ravnih dlaka na pubisu	Rijetke dlake ispod pazuha
4		Pigmentacija bradavica, kovrčave dlake u trokutu	Formiranje grudnih žlijezda, kovrčave tamne dlake u trokutu na pubisu
		Porast jabučice na grlu, pojava dlaka ispod pazuha	Pojedinačne dlake pod pazuhom
5		Rast pojedinačnih dlaka brkova, izražena jabučica	Ženski tip dlakavostipubisa, nezrela forma grudiju
	II	Rast dlaka na bedrima	Pojava menstruacije
6		Pojava dlake na obrazima, kovrčave dlake pod pazuhom	Uspostavljen menstrualni ciklus
		polucije	Obla forma tijela, povećanje opsega bedara
7		Pojava dlaka na podbratku, guste kovrčave dlake pod pazuhom	Guste dlake pod pazuhom, zrela forma grudiju
		Po drugi put natečene grudi, dlakavost po liniji života	Slaba pigmentacija bradavica
8		Razvoj trupa, pigmentacija prednje stijenke pazuha i bradavica	Pigmentacija bradavica i kružno širenje
	III	Pojava dlaka na grudima	
9		Promjena glasa, pojava oštih dlaka na licu, izgled odraslog muškarca	Vanjski izgled odrasle žene

MOTORIČKO KOGNITIVNA ZAVISNOST

MOTORIČKO KOGNITIVNA ZAVISNOST

- "Inteligencija nije nasljedna, nasljeđuje se samo potencijal kojeg treba aktivirati, a u tom je smislu najvažnija rana stimulacija u prvim godinama života djeteta,

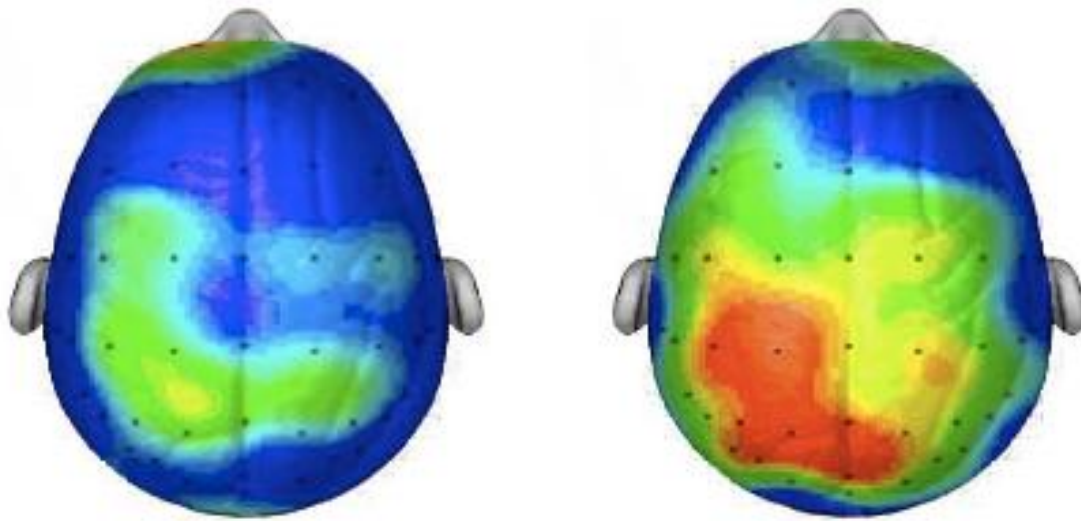
MOTORIČKO KOGNITIVNA ZAVISNOST

- Prema (Gotmanu, 1996) vježbanje potiče dječji mozak na razvoj većeg broja veza među različitim stanicama, te se na taj način povećava kognitivni kapacitet.
- Igra je i jedan od najvažnijih načina poticanja djetetovog razvoja.

MOTORIČKO KOGNITIVNA ZAVISNOST

- Sinaptičke veze koje mozak učestalo koristi će se očuvati, a one veze za koje mozak nema podražaje će se odbaciti.
- Vrlo je važno da dijete stekne brojna iskustva kako bi razvio bilijune sinapsi (Jovančević, Ježić, 2007).

ISTRAŽIVANJA O
POVEZANOSTI
TJELESNE
AKTIVNOSTI I BOLJEG
RADA MOZGA

magnetska rezonanca
mozga nakon sjedenja i
nakon 20 minuta šetnje

NAJVEĆE REGIJE MOZGA

```
graph TD; A[NAJVEĆE REGIJE MOZGA] --> B[MOTORIČKE REGIJE MOZGA]; A --> C[MISAONE REGIJE MOZGA]; B --> D[ROTACIJA]; B --> E[RAVNOTEŽA]; D --> F[STOPALA]; D --> G[FINA MOTORIKA]; D --> H[GOVOR]; E --> I[DINAMIČKA AKOMODACIJA OKA]; E --> H; C --> J[KLASIFIKACIJA]; J --> K[SERIJACIJA]; J --> L[ASOCIJACIJA];
```

MOTORIČKE REGIJE MOZGA

ROTACIJA

STOPALA

FINA MOTORIKA

RAVNOTEŽA

DINAMIČKA
AKOMODACIJA
OKA

GOVOR

MISAONE REGIJE MOZGA

KLASIFIKACIJA

SERIJACIJA

ASOCIJACIJA

POZITIVAN UTJECAJ TJELESNE AKTIVNOSTI NA KOGNITIVNE SPOSOBNOSTI DJECE I MLADIH

- redovita tjelesna aktivnost umjerenog intenziteta pozitivno utječe na plastičnost mozga što nadalje rezultira poboljšanim kognitivnim sposobnostima i boljim školskim uspjehom
- istraživači s nekoliko američkih sveučilišta dokazali su da tjelesno spremnija djeca imaju drukčiju strukturu pojedinih regija mozga te da su uspješnija u školskim postignućima, pogotovo u matematici

POZITIVAN UTJECAJ
TJELESNE AKTIVNOSTI
NA KOGNITIVNE
SPOSOBNOSTI DJECE I
MLADIH

- pojedina novija istraživanja dovela su do otkrića da tjelesna aktivnost izravno povećava aktivnost hipokampusa – dijela mozga odgovornog za dugoročno pamćenje

ISTRAŽIVANJA
O
POVEZANOSTI
TJELESNE
AKTIVNOSTI I
BOLJEG RADA
MOZGA

University of Pittsburgh
Greensburg

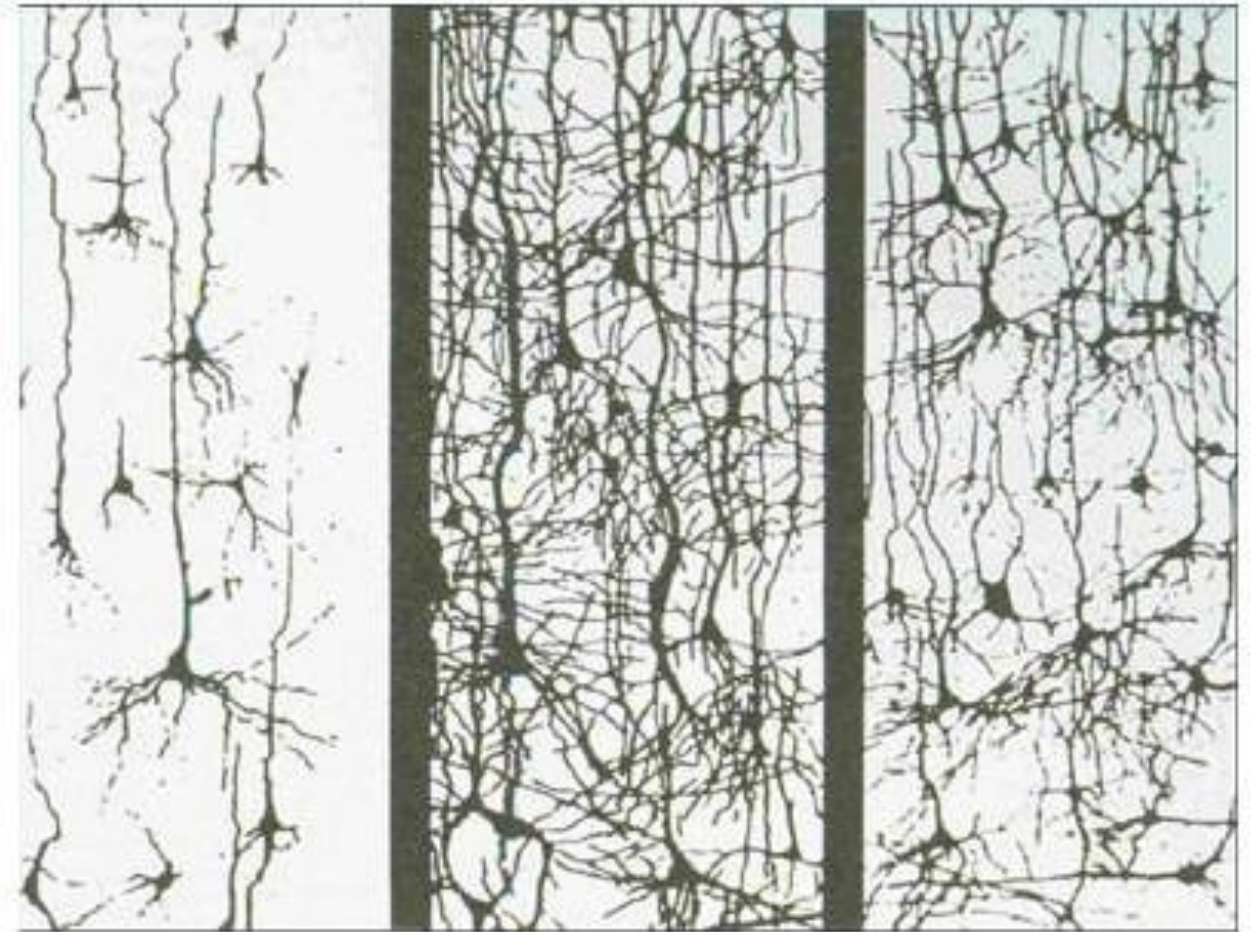
- istraživanje provedeno na Sveučilištu u Pittsburghu pokazalo je da su tjelesno aktivna djeca superiornija u kognitivnim sposobnostima i školskom uspjehu u odnosu na koja nisu tjelesno aktivna

RAZVOJ VEZA
IZMEĐU
NEURONA DO
14. GODINE
(JOVANČEVIĆ,
JEŽIĆ, 2007).

Novorođenče

6 godina

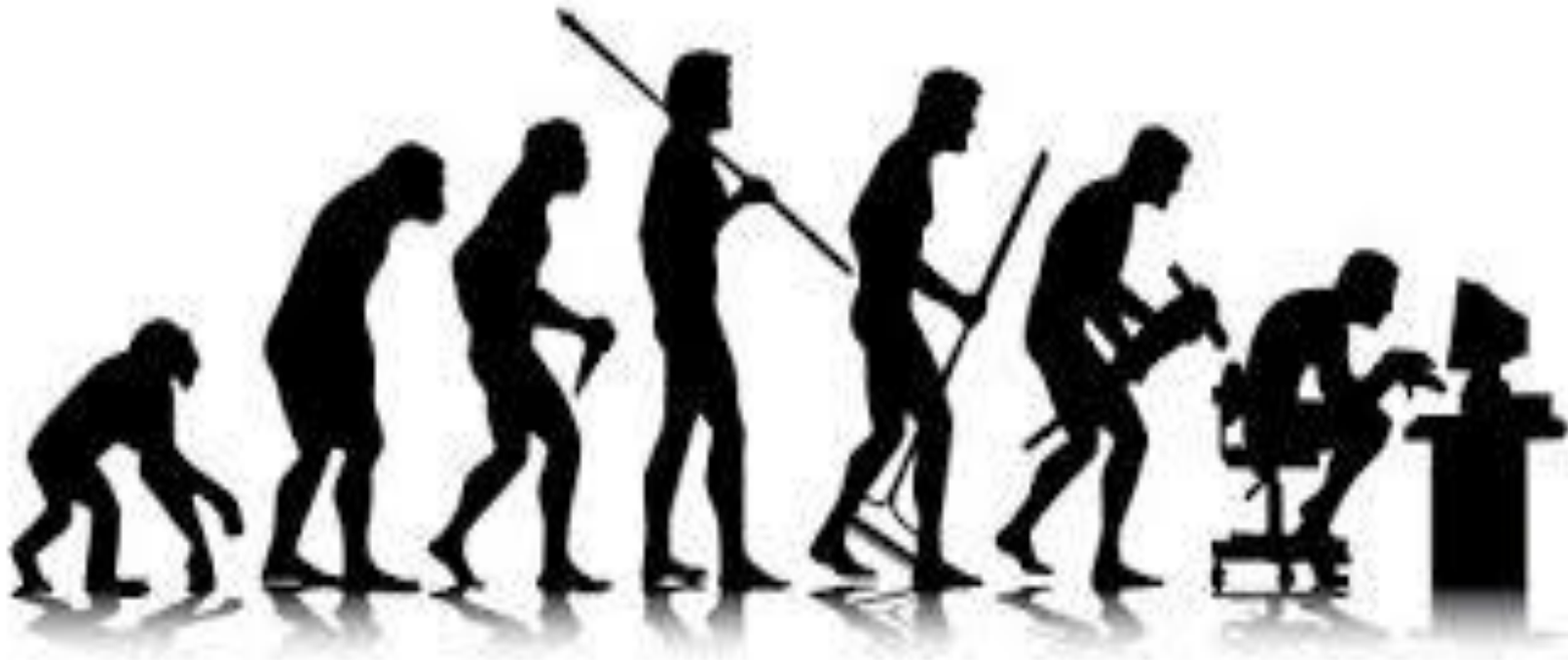
14 godina

A photograph of four male swimmers celebrating their victory at the Olympics. They are standing in front of a blue background with white Olympic rings. The swimmer in the center-left is wearing a black swim cap and goggles, with his mouth open in a shout and arms raised. The swimmer in the center-right is also shouting with his arms raised. The swimmer on the far right has a large tattoo on his left arm and is also shouting. The swimmer on the far left is partially visible. They are all wearing swim trunks. In the foreground, there are blue pennants with white Olympic rings.

SELEKCIJA

EVOLUCIJA ČOVJEČANSTVA – ŠTO SLIJEDI NAKON „HOMO ERECTUSA“?

• HOMO LUDENS...

WHAT MAKES MICHAEL PHELPS SUCH A GREAT SWIMMER

6'4" • 194 lbs.

Exceptional **lung capacity** allows him to power through races without being overcome by fatigue.

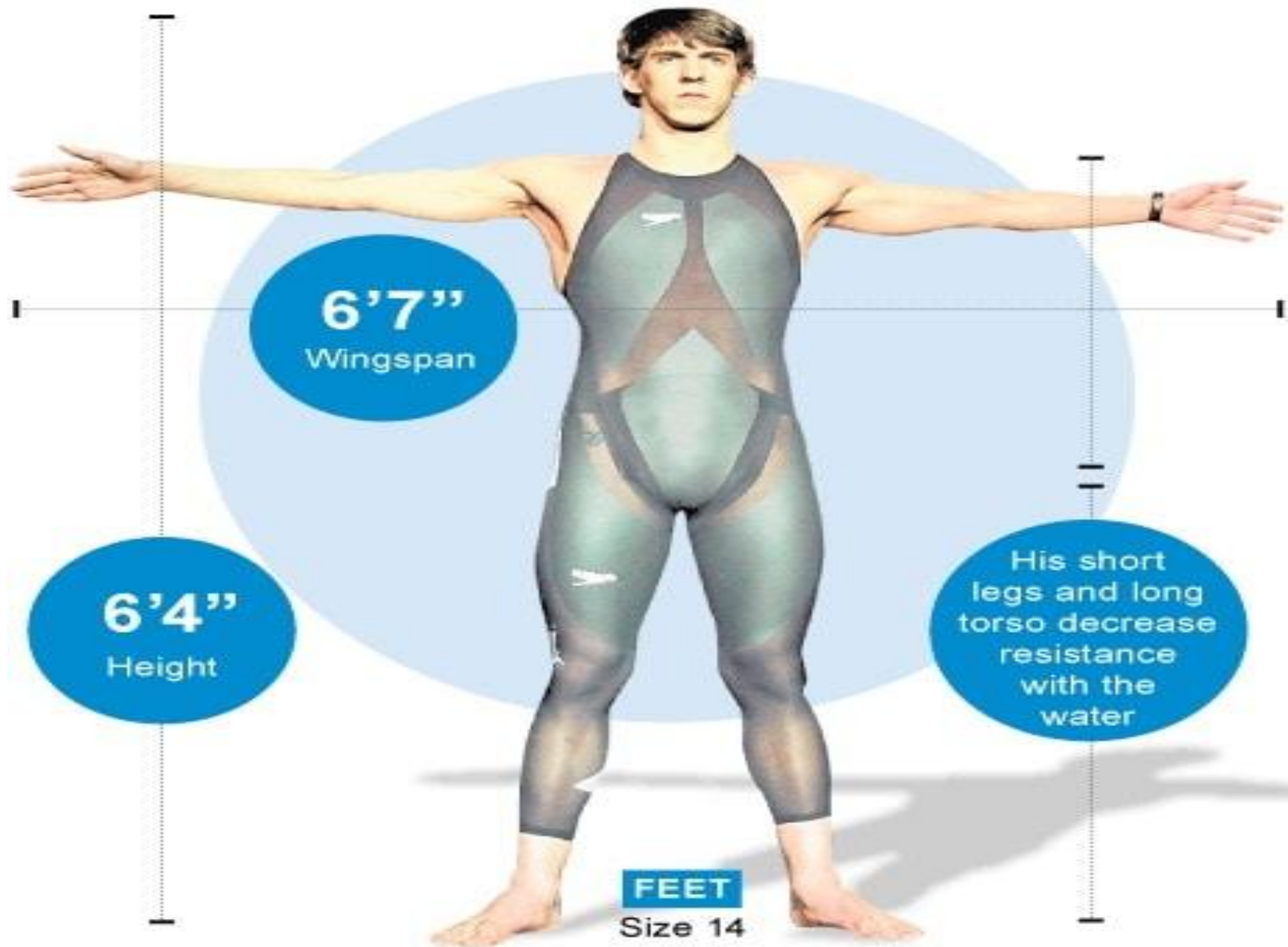
80" wingspan gives him significantly longer than average arms — even for someone his height.

Relatively **short legs** reduce his drag in the pool.

A **long torso** helps him pull himself through the water more quickly.

6'7"
Wingspan

6'4"
Height

His short
legs and long
torso decrease
resistance
with the
water

FEET
Size 14

Osnovni pojmovi i definicije

Pojam	Opis	Ključna referenca
Detekcija (Talent Detection)	Otkrivanje potencijalno nadarenih pojedinaca koji još nisu uključeni u sport.	Frontiers in Psychology (2022)
Identifikacija (Talent Identification)	Prepoznavanje sportaša koji već treniraju, a imaju potencijal za elitni sport.	PMC11111864
Selekcija (Talent Selection)	Odlučivanje koji sportaši ostaju u programu i dobivaju resurse za razvoj.	PMC8800975
Razvoj (Talent Development)	Sustavno usmjeravanje sportaša prema dugoročnom napretku.	Sports Medicine Open (2023)

Multidimenzionalni pristup selekciji

Dimenzija	Opis	Mjerni pokazatelji / Primjeri	Izvor
Fizička	Sposobnosti snage, brzine, izdržljivosti.	Test sprinta, skok, VO ₂ max.	Sports Medicine Open (2023)
Antropometrijska	Tjelesne karakteristike važne za sport.	Visina, masa, BMI, proporcije.	ScienceDirect (2024)
Tehnička	Specifične vještine sporta.	Preciznost dodavanja, kontrola lopte.	PMC8652003
Taktička	Sposobnost odlučivanja u igri.	Video analiza, situacijski testovi.	Frontiers in Psychology (2020)
Psihološka	Motivacija, samopouzdanje, otpornost.	Upitnici, intervjui, testovi osobnosti.	ResearchGate (2005)
Kontekstualna	Okruženje, podrška, prilike.	Obiteljska podrška, kvaliteta trenera.	PMC9227581

Glavni izazovi u selekciji sportaša

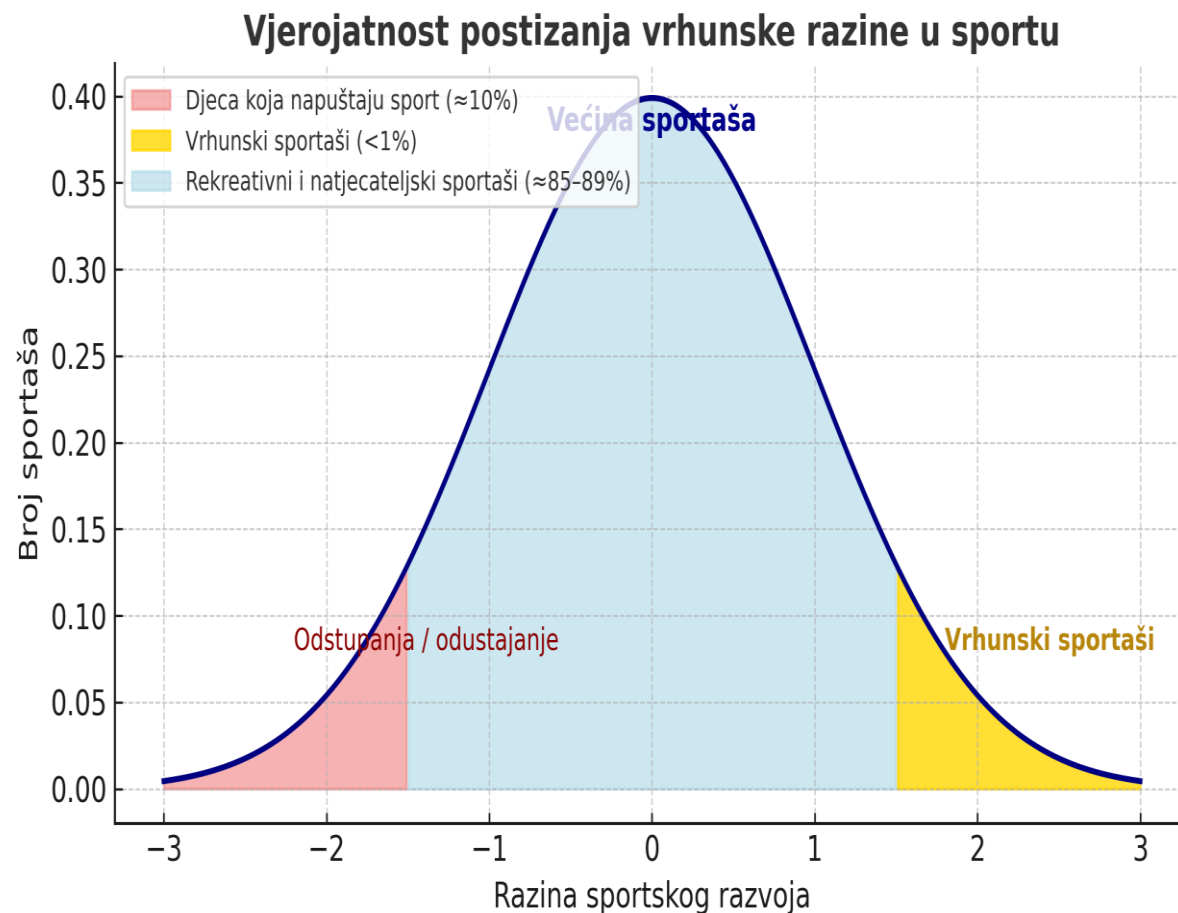
Izazov	Opis problema	Posljedica	Referenca
Predviđanje uspjeha	Teškoća procjene tko će ostvariti elitni nivo.	Pogrešna selekcija / gubitak talenta.	PMC8652003
Relativna dobna prednost (RAE)	Stariji u godini imaju fizičku prednost.	Favoriziranje rano sazrelih sportaša.	PMC8875243
Priistranost prema „trenutno boljima“	Fokus na sadašnje performanse.	Zanemarivanje kasnijeg potencijala.	PMC10936849
Metodološka ograničenja	Jednokratni testovi, manjak longitudinalnih studija.	Slaba prediktivnost i generalizacija.	PMC9227581
Subjektivnost trenera	Selekcija prema „privlačnim“ karakteristikama.	Nerealno filtriranje talenata.	PMC8800975

Preporuke za praktičare

Preporuka	Opis / Primjena u praksi	Izvor
Multidimenzionalni pristup	Kombinirati fizičke, tehničke i psihološke faktore.	Sports Medicine Open (2023)
Longitudinalno praćenje	Pratiti razvoj kroz vrijeme, ne samo trenutni rezultat.	PMC8652003
Smanjiti RAE učinak	Grupirati po stupnju sazrijevanja, ne kronološkoj dobi.	PMC8875243
Transparentni kriteriji	Jasno definirati „što“ i „zašto“ se selektira.	PMC8800975
Fleksibilni razvojni putevi	Omogućiti „drugu šansu“ kasnijim razvijateljima.	PMC8652003
Pametna upotreba tehnologije	Integrirati podatke, ali ne zamijeniti ljudsku procjenu.	Health Nexus Journal (2024)

Gausova krivulja: Vjerojatnost postizanja vrhunske razine u sportu

- Gausova krivulja prikazuje raspodjelu svih koji započnu sportski trening:
- - Većina djece ostaje u rekreativnom i natjecateljskom dijelu ($\approx 85-89\%$).
- - Manji broj ($\approx 10\%$) napušta sport rano.
- - Samo mali dio ($\approx 1\%$) doseže vrhunsku, elitnu razinu sportaša.
- Izvor: NCAA (2020); Feeley et al. (2013); Jayanthi et al. (2013).

Tumačenje Gausove krivulje za trenere

- ➡ ****Ključna poruka za trenere:****
- Većina djece koja započnu sportski put nikada neće doseći vrhunsku razinu, ali to ne znači da njihov sportski razvoj nema vrijednost.
- 🏆 ****Pedagoški cilj:**** razvijati ljubav prema sportu, zdravlje i osobni napredak kod svakog sportaša, neovisno o razini talenta ili rezultata.
- 📈 ****Trenerski cilj:**** usmjeriti energiju na stvaranje kvalitetnog trenažnog procesa za cijeli spektar sportaša, ne samo za one u vrhu krivulje.
- ⚙️ ****Praktična implikacija:**** dugoročno planiranje treba uključiti:
  - raznolikost treninga u mlađim uzrastima,
  - kasniju specijalizaciju,
  - individualizaciju prema biološkom sazrijevanju,
  - praćenje motivacije i zadovoljstva.
- 💡 ****Zaključak:**** cilj trenera nije samo stvoriti vrhunske sportaše, nego i omogućiti da svako dijete pronađe svoje mjesto u sportu — bilo u vrhunskom, natjecateljskom ili rekreativnom području.
- Izvori: Jayanthi et al. (2013); Lloyd & Oliver (2012); Balyi & Way (2018).

MULTI SPORT PRISTUP

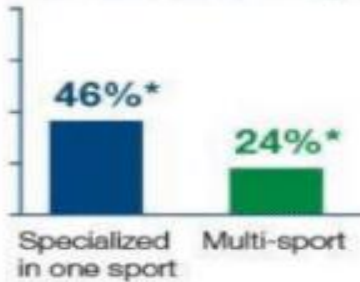
Four Reasons Why Kids Should Play Multiple Sports

1. It's what top athletes do

88%

Division I NCAA athletes played multiple sports as kids

2. Fewer serious injuries

3. Fewer regrets

43%

NCAA players wish they'd spent more time in other sports growing up

4. Less burnout

Studies find that high specialization at a young age carries an increased risk of:

- Stress and anxiety
- Social isolation
- Burnout, and ultimately leaving the sport earlier

Prvi sport PLIVANJE 4
godine treninga

29.3

PTS

4.5

REB

1.5

AST

4-0

W-L

BOJAN BOGDANOVIC

PLAYERS OF THE
WEEK

1. NOGOMET
2. VATERPOLO
3. KOŠARKA

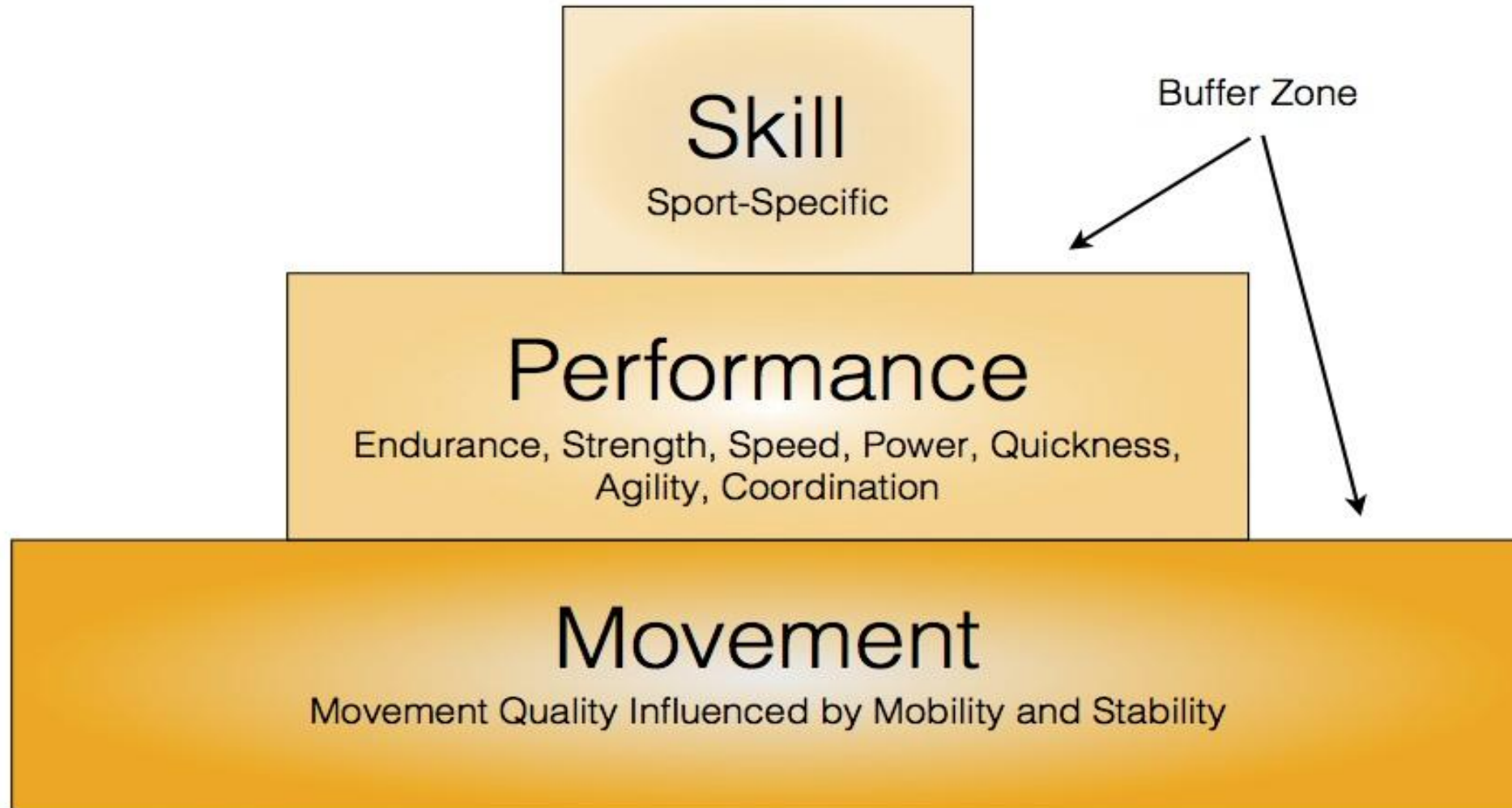
1. PLIVANJE
2. NOGOMET
3. TENIS

PLANIRANJE TRENINGA

S NAGLASKOM NA DJEČJU DOB

The Performance Pyramid

As described by Gray Cook / Functional Movement Systems

PREDUVJETI
koordinacija,
stabilnost i
mobilnost

```
graph TD; A[PREDUVJETI koordinacija, stabilnost i mobilnost] --- B[RAZVOJ BRZINSKO-EKSPLOZIVNIH SVOJSTAVA]; A --- C[RAZVOJ JAKOSTI]; A --- D[RAZVOJ IZDRŽLJIVOSTI];
```

RAZVOJ BRZINSKO-
EKSPLOZIVNIH
SVOJSTAVA

RAZVOJ JAKOSTI

RAZVOJ
IZDRŽLJIVOSTI

TRENING DJECE SPORTAŠA

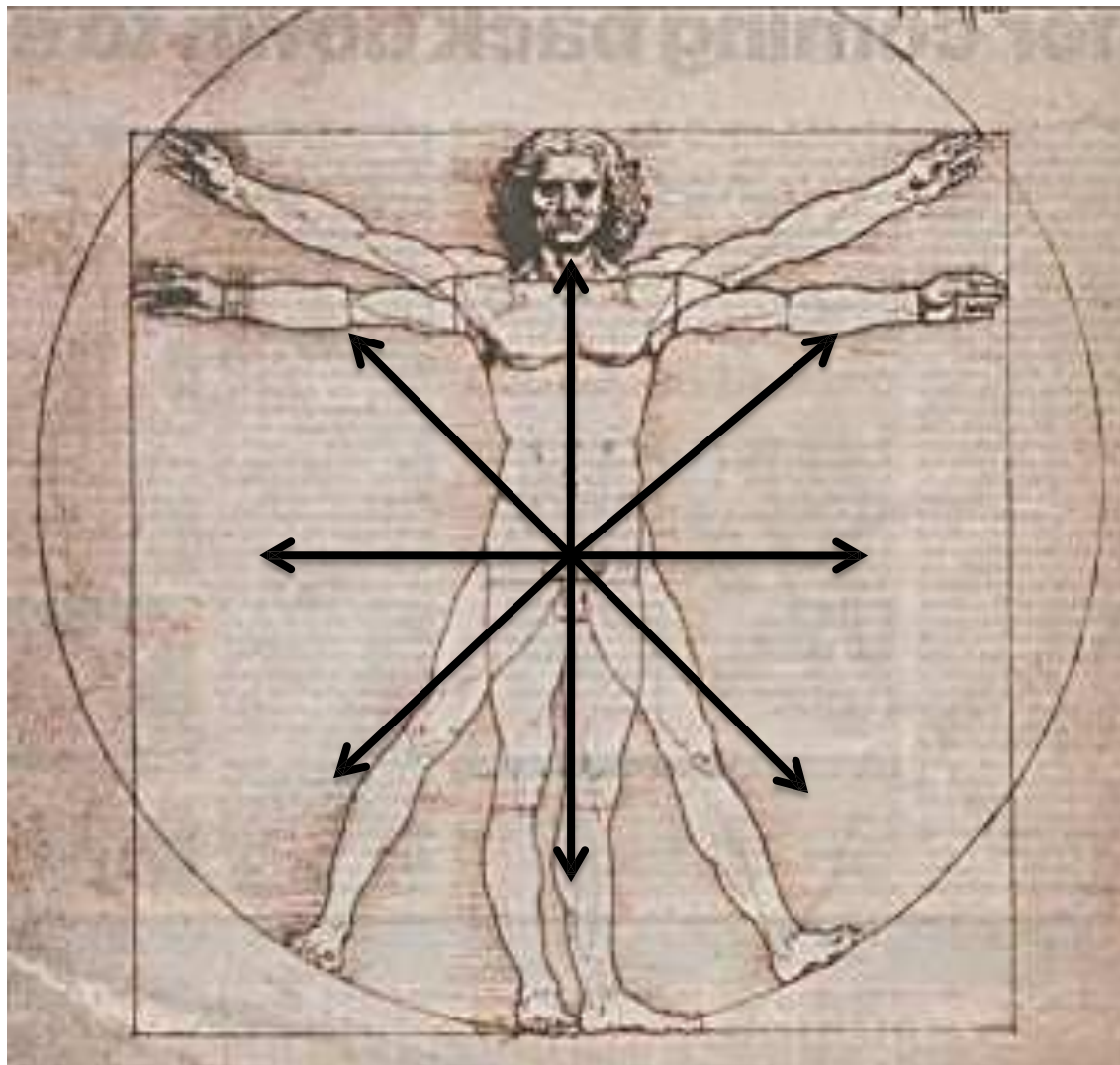
OSNOVNA PRAVILA TRENINGA KOD DJECE

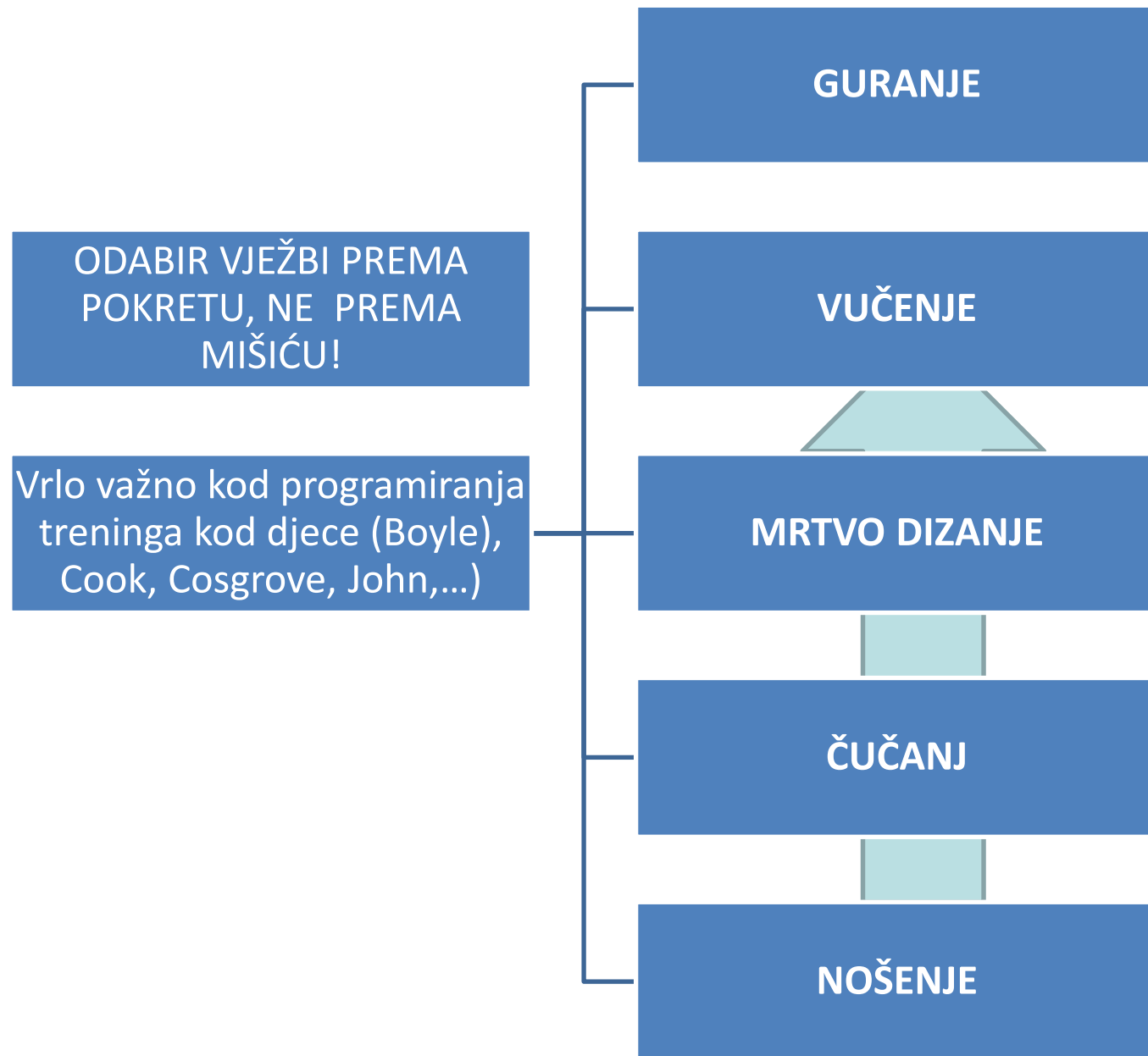
- *Osnovni cilj u radu sa mladima je bio-psiho-socijalno zdrava OSOBA.*
- *Sportski cilj u radu sa mladima je perspektivnog I DUGOROČNOG karaktera.*
- *Trener mora poznavati i mudro pratiti prirodni RAZVOJ DJECE.*
- *Neophodno je u trenažnom procesu, u što je moguće većoj mjeri, uvažavati bio-psiho-socijalnu specifičnost svakog pojedinca.*
- *Sistem pripreme seniora ne smije se primjenjivati u radu sa mladima.*
- *Pravilno izgrađen temelj fizičke, tehničke, taktičke, psihološke i igračke pripreme osnovni je uvijet budućih vrhunskih dostignuća.*
- *U radu na kondicijskoj pripremi sa početnicima, ne smiju se odmah koristiti najefikasnija sredstva (vježbe).*
- *Na samom početku sportske karijere bazična kondicijska priprema ima najveći utjecaj.*
- *Početnike prvo treba obučavati prirodnim oblicima kretanja (hodanje, trčanje, skakanje, bacanje...) pa tek poslije toga složenijim formama kretanja sa loptom i bez nje.*
- *Ako se pravovremeno ne radi na razvoju pojedinih sposobnosti, to se više ne može nadoknaditi. U trenažnom procesu treba uvažavati senzitivne periode u razvoju motorike.*

PRIPREMA DJECE

- Dugoročna kondicijska priprema djece mora osiguravati odgovarajuće jačanje svih dijelova tijela u smislu formiranja “prirodnog korzeta” kao zaštite od ozljeđivanja mišića, zglobova, ligamenata i tetiva.

U kojim smjerovima se treba razvijati
stabilnost trupa?

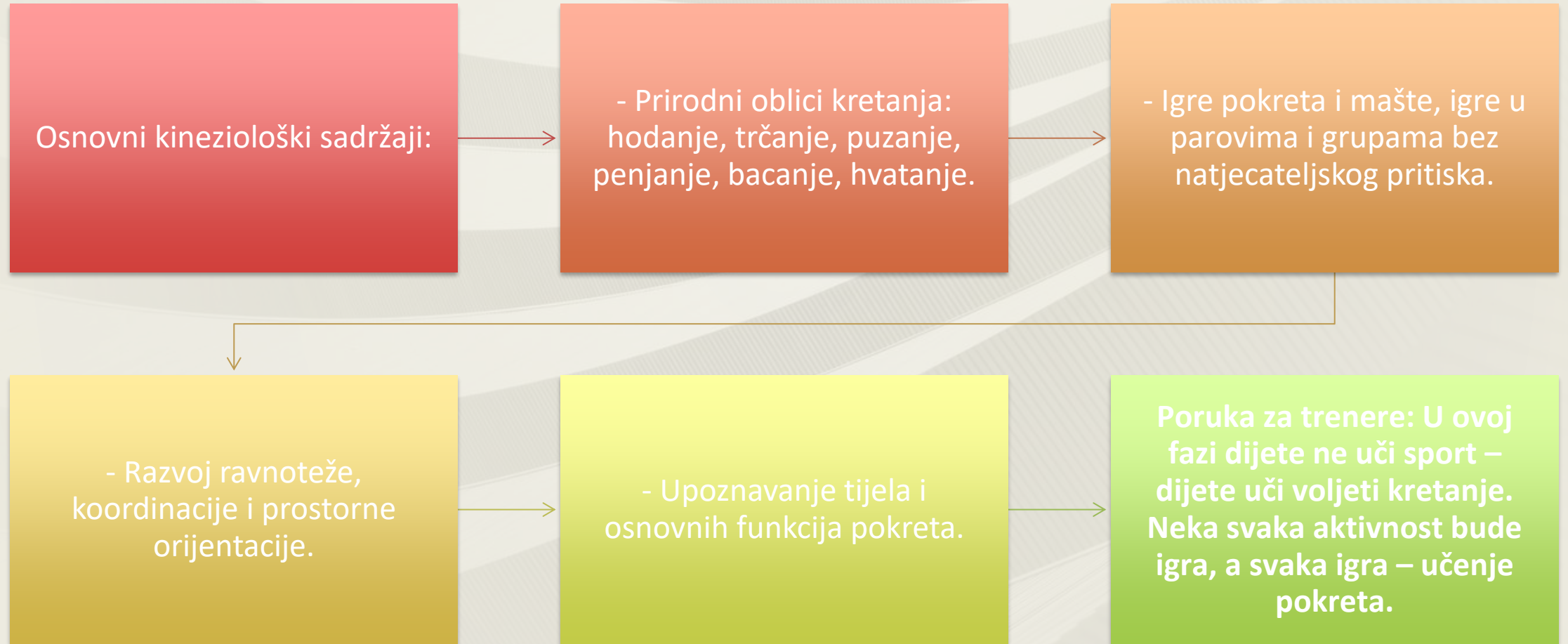

UČENJE MOTORIČKIH VJEŠTINA

KINEZIOLOŠKI SADRŽAJI PO FAZAMA LTAD

1. Active Start – Aktivni početak

2. FUNdamentals – Osnove

Osnovni kineziološki
sadržaji:

- Raznovrsni motorički
zadaci: skokovi, bacanja,
hvatanja, okretanja,
kotrljanja.

- Koordinacijski i ritmički
zadaci: ples, gimnastika,
jednostavne atletske vježbe.

- Igre s rekvizitima: lopte,
obruči, konopi, male
prepreke.

- Razvijanje brzine reakcije,
agilnosti, fleksibilnosti i
preciznosti.

**Poruka za trenere: Ne
stvaraj sportaše, stvaraj
svestranu djecu. Raznolikost
pokreta sada je temelj
buduće uspješnosti.**

3. Learn to Train – Nauči trenirati

Osnovni kineziološki
sadržaji:

- Učenje osnovnih
tehničkih elemenata:
udarci, dodavanja,
bacanja, hvatanja.

- Uvod u taktičke
situacije: jednostavne
igre u malim
skupinama.

- Razvoj koordinacije,
brzine i ravnoteže.

- Kondicijski sadržaji:
trčanje srednjeg
intenziteta, poligoni,
mobilnost.

**Poruka za trenere: Uči
djecu kako trenirati, ali
ne zaboravi – igra i
osmijeh su najbolji alat
za učenje.**

4. Train to Train – Treniraj da bi trenirao

Osnovni kineziološki
sadržaji:

- Razvoj aerobne izdržljivosti i snage kroz kružni trening i trčanje.

- Vježbe s vlastitom težinom: čučnjevi, sklekovi, izdržaji.

- Usavršavanje tehnike i motoričkih vještina.

- Specifični trenažni sadržaji: intervalni rad, koordinacijske ljestve, balans ploče.

Poruka za trenere: Tijekom rasta treniraj pametno – gradi tehniku, a ne ego. Sada se stvaraju navike koje traju cijelu karijeru.

5. Train to Compete – Treniraj za natjecanje

Osnovni kineziološki
sadržaji:

- Usavršavanje tehnike i
taktike sporta.

- Kondicijska priprema:
snaga, brzina, agilnost,
eksplozivnost.

- Simulacije natjecanja:
kontrolna natjecanja,
sparinzi.

- Psihofizička priprema:
mentalni trening, fokus,
samokontrola.

**Poruka za trenere: Uči
sportaša da razumije
natjecanje – svaka
pobjeda i poraz su
lekcija, a ne kraj puta.**

6. Train to Win – Treniraj za pobjedu

Osnovni kineziološki
sadržaji:

- Individualizirani kondicijski programi: periodizacija snage, brzine i oporavka.

- Analiza izvedbe: videoanaliza, biomehanika, taktičke simulacije.

- Specifični tehničko-taktički treninzi prema kalendaru natjecanja.

- Prevencija ozljeda i regeneracija: istezanje, masaža, krioterapija.

Poruka za trenere: Na ovoj razini sitnice odlučuju. Uči sportaša da misli, osjeća i trenira kao pobjednik – s poštovanjem prema svakom pokretu.

7. Active for Life – Aktivni cijeli život

Osnovni kineziološki
sadržaji:

- Rekreativna aktivnost:
hodanje, plivanje,
biciklizam, joga,
planinarenje.

- Vježbe mobilnosti i
stabilnosti: funkcionalni
treening niskog intenziteta.

- Timske rekreativne
aktivnosti: amaterski
sportovi, ples, aktivnosti u
prirodi.

- Održavanje vitalnosti:
istezanje, disanje,
umjerena aktivnost 3–5x
tjedno.

**Poruka za trenere: Kada
karijera završi, tvoj
zadatak počinje – nauči
sportaše kako ostati
aktivni i sretni cijeli život.**

Završna poruka trenerima

Trener nije samo učitelj pokreta – on je graditelj karaktera, strasti i upornosti. Tvoja riječ može zapaliti iskru koja traje cijeli život.“

„Jedan dobar trening traje sat vremena, ali dobar trener ostaje u sjećanju zauvijek.“

„Treniramo tijelo, ali odgajamo ljude – i to je najveća pobjeda svakog trenera.“

„Trener oblikuje budućnost – pokret po pokret, dijete po dijete.“

„Na kraju puta ne broje se medalje, nego srca koja su naučila voljeti sport.“